

מהדורת 'קדן טללי מכה'

שנה ט' (תשפ"ה)

אוצר פניני נאוני הדורות והחסידות

◆ שבועות - גשא ◆

מאמרים נבחרים משכיות חמדה, שווים לכל נפש
מכוונים ומרוממים ככתבם וכלשונם מתוך הספרים הקדושים

זהר המבאר

הכתר והכבוד

בהוצאת ישיבת "אביד יעקב"
מוסדות "אור מאיר ושמחה" נהריה
ע"ש כ"ק אדמו"ר רבי מאיר אביחצידא זע"א

אין שיעור לשמחה
על קבלת התורה
אוצר פניני החסידות

אורחים לחג השבועות
ניצוץ אורה חסידי לפרשת השבוע
ספיר ויהלום

הכרכה שזוכים לה
ישראל בשבת זו
מילוא חדת'א - מילוא דפליאה

מכון אור לישראל
ירושלים - נהריה

בלב ..... ג
בת עין | למוד תנ"ך כדי לקנות ענוה ודבקות ..... ג
זהר חי | זהירות יתרה לא לשוים שיחה בטלה עד אחר פתח ..... ג
לקוטי מוהר"ן | המקנה של שבועות - שער החמשים ..... ד
דמשק אליעזר | גדל העת רצון מהטבילה בקדוה ודא דצפרא עד אמירת פתח ..... ד
בית אברהם | שבת זו היא עדין בחינת חג השבועות ..... ד
גדלת מרדכי | מעלת ימים אלו פאהבה הנמסכת על החתן והכלה וכל המשמתפים בשמתם במשך ימי השבע ברכות ובפרט בשבת שבע ברכות ..... ד
תורת אמת | קריאת פרשת נשא אחר שבועות - חזוק להמריגיש שעבר חג השבועות ועדין לא זכה להתקרב אל הקדשה ..... ד
פרי צדיק | בפרשה זו יש השפעה עצומה של דברי תורה במדרש ובזהר מחמת חג השבועות וברכת כהנים ..... ד
אשל אברהם | בשבח המנהג שלא לומר תחנון בז' ימי תשלומין, שהוא זכר לזמן הבית שהיו רב ישראל מקריבים קרבנות באותם ימים ..... ה
פני מנחם | עצרת יש לה תשלומין כל שבועה, ויש לראות שלא יעבר ריקם, ולהשתוקק ליום טוב הבא ..... ה
לקוטי שיחות | כשם שהלב אינו יכול לסבל אפלו פסלת מועטת כך בני ישראל ..... ה
אהבת שלום | מקור מנהג החסידים בשתיית לחיים לצרף ישועה ..... ו
לב שמחה | קבלה טובה אפלו לזמן מועט מקדשות את האדם בקדשה נפלאה ו ..... ו
אמרי יהושע | הסגלה לפרנסה הוא הבטחון ..... ו
תורת הרמ"ל השלם | אין לראג חוץ מהיום שעומד בו ..... ו
פתוחי חותם | רמז למדות שצריך האדם לנהג בהם: שכל מעשיו לעלוי השכינה ..... ו
ערוגות הבשם | הוסיף משה רבנו יום אחד מדעתו כדי לזכות להארת מתן תורה אף בלי הכנה ..... ז
חתן סופר | השתוקקות ישראל בוי' סיון לקבלת התורה בלי פפיה ..... ז
קב חיים | טעם אכילת מאכלי חלב בשבועות להורות שבזכות ההלכה שהתחתן גובר על העליון וכינו לקבלת התורה ..... ז
פרי הוזהר | קבלת הארת מתן תורה על ידי האחדות והשלום ..... ז
גבעת פנחס | תשובה על עברת שוגג קדם שיבוא לידי מזיד ..... ח
ויאמר שאול | סגלת ודוי החטאים ..... ח
חיים עד העולם | התורה היא מעל המזל ..... ח
נודע ביהודה | בזכות קבלת התורה אפשר לתת צדקה ..... ח
צבי עדין לגאון | יראת חטא קודמת לתורה ..... ט

דברי שלום | אין לאדם להניח ליצר להפיל לבו בקרבו על מעוט הכנותו, אלא ישמח על כך שלפחות מכיר הוא באמת ..... א
שער יששכר | מנהג הצדיקים להאריך בברכת אהבה רבה ביום חג השבועות א וידבר משה | שמחת חג בבבירה בפרט לנערי ישראל תופסי ושיבה . . . א
מבשר טוב | קבלת התורה בכמות ובאיכות לפי כחותיו המיוחדים של כל אדם ..... א
תפארת שלמה | ענוה ..... ב
בינת ישראל | התדבקות בגדולי ישראל ..... ב
בוצינא דנהורא | יש לפחד מחג השבועות יותר מראש השנה ..... ב
אמונת ישראל | מדונים על עניני רוחניות ..... ב
מאור עינים | מתעורר שכל לעבודת הבורא ..... ב
קדשת לוי | כח כל הימים טובים ..... ב
שפת אמת | כביב ויקר מפל הימים טובים ..... ב
חמם סופר | נעשים בריה קדשה ..... ב
שפת אמת | ביום זה מקבלים חדושי תורה שעתידים לחדש במשך השנה ..... ב
נעם מגדים | התקדשות הפחשבה, סגרה והתלהבות ..... ב
מאור עינים | לקבל השנה פנימית מחדשת של התורה ולהיות כמדבר ולא לשפח התורה ..... ב
בית אהרן | יש לשמח בסגלת הימים בלי חשבונות ..... ב
פרי צדיק | הזמן לפעל שיעקר היצר מהלב ..... ב
אמרי אמת | אין שעור לשמחה על קבלת התורה ..... ג
דרך המלך | מתעוררת בקרב האדם יראה ועל ידה ביכלתו לפרש לגמרי מהחטא ולהמשיכה על כל השנה ..... ג
חלקת יהושע | יקבל על העתיד ואל ישגיח על העבר ..... ג
תולדות יצחק | מתאספים הנשמות הנפזרות ובאות על תקונם ..... ג
אמרי אמת | יכול כל אדם להתחדש ..... ג
לקוטי מוהר"ן | רפואה להראה ..... ג
אהבת שלום | מסגל להעתיק בו על פרנסה ..... ג
דברי בינה | עת רצון לכקש על כל צרכיו הגשמיים ..... ג
חיים וחסד | בהירות עצומה עד כדי כך שאין נכר שהוא ללה ..... ג
שפתי צדיק | מרב תשוקה ויראה לא יוכל לישון ..... ג
פרי צדיק | געורים כדי שתקנס מתיקות התורה לתוף הלב ..... ג
שפת אמת | להראות חביבות התורה ..... ג
ישמח ישראל | הכנה ליראה - שער התורה ..... ג
תורת שלום | הגעור בלהל זה מבטח לו שיצפה לקתר תורה ..... ג
ספר השיחות | קבלת על תורה בפה ..... ג
פרי צדיק | אין הפונה באמירת התקון לאמירה גרידא אלא לקבע את אור התורה

קו 'מחוברים'

שע"י ממלכת התורה עוז והדר

02-803-9999

לשאלות הלכתיות בבית ההוראה הקש 8

מחוברים

הניוז היומי מבית עוז והדר - אור לישרים

מתחילים את היום!

להצטרפות: newsletter.mechubarim@gmail.com

ישירות למייל האישי

חג השבועות

ואחד מאתנו, את חלקי התורה שקבלנו מאז עמדנו בהר סיני.

ויהיה ההתעוררות בשמחות וגיל, ברנה ותפלה, ואהבה ואהבה ורעות, שמעלת התורה בחבורה, ויודו לה' ששם חלקנו בתורה.

ובפרט בחורים לומדי תורה כל השנה, ומסורים אליה יותר מאנשים סוחרים ועוסקים בהיות העולם הזה, להם התורה היא כ'אילת אהבים ויעלת חן' (משלי ה יט), שפרה חלקם, המה ישאו רנה ותפלה.

לא ישבתו הבחורים ונערים מנגינתם זו האהוב להם, ויתאספו לשורר ולשמח, לא יתפרדו וכו' ביום הקדוש הזה, בשמחה יאכלו, וישתו ברעות, ויברכו לשמו הגדול המשפיע בהם כח ועצמה, וכן ואהבה ושכל טוב בתורה ויראת שמים:

מבשר טוב

רבי בן ציון מביאלא זי"ע א

קבלת התורה בכמות ובאיכות לפי כחותי המיוחדים של כל אדם

השפע רוחני שמשפיע בחג השבועות אינו משפיע לכלם בשנה, אלא כל אחד ואחד משפיע לפי מדרגתו ודרגתו הוא, כמו שכתב כ"ק אממור"ר זצוקלה"ה בספר הקדוש חלקת יהושע מאמרים (מאמר שישי).

וזה לשון קדשו: ועין בישמח משה (פרשת נביאים), שכתב לפרש המדרש על שעת מתן תורה, 'קול ה' בכת' (תהלים כט ד), בכחו לא נאמר אלא בכת, לפי כחו של כל אחד ואחד. ופרש שם פי כל אחד לפי ערכו, וכו'.

ובאור דברי קדשו, שקבלת התורה נתנה לפי כחו של כל אחד ואחד. ודבר זה שהתורה הקדושה נתנה לפי כחו של כל אחד ואחד, פונתו לא רק בכמות, שיש אדם שיכול להספיק ללמד הרבה מחמת כשרונו, ויש אדם שאינו יכול להספיק כמות גדולה כל כך. אלא פונתו אף באיכות, במדרגת עצם קבלת התורה.

שעצם התורה מתחלקת לפי מדרגות, שישנו שהעובר על מלי דחסידות ולא יחשב לו אשמה, ולאדם אחר יחשב כלאו דעצירות. ודבר זה הוא משום שחלוקים

וזה פרוש 'מקרא קדש יהיה לכם', דהינו שעתה אפשר עוד לשוב ולהאחז ולהיות נקרא אל הקדושה ולקבל על עצמו על תורה הקדושה ועסק המצוות ומעמדה לתקן מעשיו ללכת בדרכי השם ותברך אמן:

שער ישטור

רבי חיים אלעזר ממנוקאטש זי"ע א

מנהג הצדיקים להאריך בברכת אהבה רבה ביום חג השבועות

נוהגים הצדיקים והחסידים להאריך בברכת אהבה רבה ביום קדוש הזה. ומלבד טעם הפשוט פי אז הזמן קבלת התורה להתפלל על פתיחת עינים והארות למוד התורה לשמה ובראות אלקים בדת מה לעשות.

עוד יש לבאר על פי המבאר בתולדות יעקב יוסף על התורה (פרשת וארא) בשם רבו הוא רבנו הגדול הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שנאמר לו מן השמים הטעם אחור ביאת המשיח שאין מאריכין באהבה רבה עין שם.

ואם זהו לכל יום, על אחת כמה וכמה ביום הזה (הינו ב' ימים אלו ביום אריכתא) ואשר מבאר בתקוני זהר הקדוש (תיקון כא וברע"מ פרשת פנחס) פי בחג שבועות יפקון מן גלותא (ועין שם בבלי"ר הנו שאז על כל פנים יצא הפסק על פי התורה שפנה בשנה הזאת) (ועין עוד בדברינו בנה במאמרנו הל"ז).

וזהו בחג השבועות – אשר היא זמן הגאולה – צריכין להאריך יותר בברכת אהבה רבה, כדי שלא לאחור ביאת המשיח רק לקרבו במהרה בימינו, ודבר בעתו מה טוב פנוקר:

וידבר משה

רבי משה יחיאל אלימלך מלברטוב זי"ע א

שמחת החג בחבורה בפרט לנערי ישראל תופסי ישיבה

ראוי באותו החג ביותר, להתועד לומדי תורה לשמח ביום מתן תורתנו הקדושה, ולעורר זכות וכו' עמו הנבחר, פי גם היום יאיר עינינו בתורתו וכו', ויגלה לנו השם ותברך חלקנו בתורתו הקדושה וכו', שנקלט בלבנו אור תורתנו הקדושה, ונזכה לתדש ולהוליד כל אחד

עבודת היום

דברי שלום

רבי אברהם שלום מסטרופקוב זי"ע א

אין לאדם להניח ליצר להפיל לבו בקרבו על מעוט הכנתו, אלא ישמח על כך שלפחות מכיר הוא באמת

הנה בבוא החג הקדוש הזה ובר ישראל מסתכל בעצמו ורואה שחס ושלום לא תקן כלום בכל הזמן שנתן לנו השם ותברך, ועתה רואה עצמו ערם ממצוות ומתשובה ותקון המדות, פי הלך בכל השבעה שבועות אחר הבלי עולם הזה בלי משים על לבו כי בא יבא יום קדוש לקבל התורה הקדושה מתדש, והיה צריך לזה הכנה רבה.

ורוצה היצר הרע שחס ושלום יוסף חטא על פשע רחמנא לצלן במה שמכניס בלבו על ידי זה עצבות ומרה שחרה רחמנא לצלן. וחס ושלום מלהניח עצמו לפל ברשת העצבות.

אדרבה ואדרבה, צריך כל אדם להיות בשמחה שעל כל פנים הוא מכיר האמת - שיודע בעצמו היכן הוא עומד בעבודת ה' ואינו משטה בעצמו לומר טהרתי מעשי, ועל ידי שמחה עוד אפשר לו לצאת מן הדרך המעקל ולכנס להתקדשה.

הרמז בפסוק 'וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה'

וזה נראה לי מרמז בפסוק הנ"ל (במדבר כח כו) 'וביום הבכורים' – הינו באם כאשר אתם כבר עומדים ביום טוב של שבועות שפבר הייתם צריכים להיות נקיים ומעשיכם בכורים.

ומכל מקום 'בהקריבכם מנחה חדשה', דהינו אתם רואים בעצמכם שעדין עבדות השם ותברך דבר חדש אצלכם – שעדין לא הרגלתם בתורה ומצוות ולא נקיתם עדין את השבע מדות שלכם, וזה 'בשבועתיכם' – הינו מה שהצרכתם לתקן בכל השבועות השבע עדין הדבר חדש אצלכם.

מכל מקום מבטיחה אותנו התורה הקדושה לבל יתראל, ולא לפל חס ושלום לעצבות, אדרבא, גם עתה יש עוד עת וזמן למי שהיה ישן עד עתה בשנת האולת לשוב בתשובה על חטאיו, והעקר מתוך שמחה וטוב לבב ביום טוב הקדוש הזה.

על ידי הספירה אדם מתברר ומתקדש עד שביום מתן תורה נעשה ממש בריה חדשה:

שפת אמת

רבי יהודה אריה לייב מגור זיע"א

ביום זה מקבלים חדושי תורה שעתידיים לחדש במשך השנה

בכל שנה ושנה מקבל כל אחד מישראל בחג הזה כל מה שעתידי להבין ולחדש בתורה:

עבודת היום

נעם מגדים

רבי אליעזר מטרנוגראד זיע"א

התקדשות המחשבה, טהרה והתלהבות

והעקר עבודה שבלב בחג הזה לקדש מחשבותינו אליו ושגהיה בלי זקמא כאבותינו ביום הזה, ולהתלהב לבנו לעבודתו ולעשות נחת רוח לפניו כחסד שעשה עמנו ברוחניות:

מאור עינים

רבי מנחם נחום מטטרנוביל זיע"א

לקבל השגה פנימית מחדשת של התורה ולהיות כמדבר ולא לשכח התורה

ואת זה צריך לקבל בכל שבועות - להשיג החיות והפנימיות של התורה כמאמר גל עיני ואביטה נפלאות גו' וכו', ודבר זה צריך לקבל בכל שבועות - שיהיה כמדבר ולא ישכח התורה שלומד:

בית אהרן

רבי אהרן מסקלין זיע"א

יש לשמוח בסגלת הימים בלי חשבונות

דבר הרבה שלא לזכור בחשבונות, ואיכים לשמוח בסגלת הימים ובקבלת התורה, ולקח חיות מכל דבר, הו בתפלה, והו באמירת אקדמות:

פרי צדיק

רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א

הזמן לפעל שיעקר היצר מהלב

בכל שנה בשמגיע החג השבועות אז הזמן לפעל שיעקר היצר הרע מלב כסיל:

בחג השבועות יש למסר כל התאוות לקב"ה

בשבועות צריך למסר כל תאותיו להשם יתברך (דברי סופרים):

בינת ישראל

רבי ישראל מגרודז'יסק זיע"א

התדבקות בגדולי ישראל

בכל דור ודור ההתדבקות בגדולי ישראל היא הכנה לקבל התורה:

מעלת החג

בוצינא דנהורא

רבי ברוך ממעז'יבוז זיע"א

יש לפחד מחג השבועות יותר מראש השנה

היה אומר שהוא מתירא משבועות יותר מראש השנה:

אמונת ישראל

רבי ישראל מגרודז'יסק זיע"א

נדונים על עניני רוחניות

כמו שבראש השנה האדם נדון על עניני הגוף, כן בעצרת נדון על ענינים רוחניים ואף מי יוכל אז לצאת לרוחה ולהרים נפשו:

מאור עינים

רבי מנחם נחום מטטרנוביל זיע"א

מתעורר שכל לעבודת הבורא

בשבועות מקבל כל האדם את התורה, דהינו שבאיזה שכל ילך לעבד את השם באותה שנה:

קדשת לוי

רבי לוי יצחק ממרדכיטשוב זיע"א

כח כל הימים טובים

בתורה כלול כל הימים טובים, ואם כן בעת נתינתה מהכרח שיכלל כל הימים טובים בו:

שפת אמת

יהודה אריה לייב מגור זיע"א

חביב ויקר מכל הימים טובים

היום טוב שבועות הוא החביב מכל הימים טובים:

חתם סופר

רבי משה סופר זיע"א

נעשים בריה חדשה

הם בעצם מהותם ביסוד קבלת התורה, שכל אחד ואחד מקבל את התורה במהות שונה, לפי דרגתו וכחו, ולכך התביעות עליו שונות מהתביעות על חברו.

באור מצות הנבלה על פי הנ"ל

ועל פי זה נראה לומר, שזהו ענין מצות 'הנבלה' בהר סיני, שכל אחד מבני ישראל היה מגבל במקומו, שצריך היה לקבל חלקו המיוחד בתורה לפי כוחותיו כשורונותיו ומדרגותיו, נמצא שלכל אחד הייתה ההשפעה שונה.

הדין בעצרת - כיצד נצל האדם חלקו

המיוחד בתורה שהשפע לו בשנה קודמת

ונראה דנהו עקר הדין בעצרת, שהקדוש ברוך הוא דן כל אחד ואחד, כיצד נצל את חלקו המיוחד בתורה הקדושה שהשפע לו בשנה קודמת. וכפי שפעל ונצל במשך השנה, ישפע לו בשנה זו התחדשות מתן תורה לפי חלקו ומדרגתו.

נמצא שבחינת הדין בעצרת, שונה בתכלית מן הדין בראש השנה. שאין דנים את האדם על זכיותיו ועוונותיו, אלא דנים מדת נצולו והשתמשותו בהשפעה הרוחנית שהשפיעו עליו בראש השנה דשבועות.

ועל דרך משל: אם אחד הספיק ללמד בחצי שעה מה שצריך ללמד בכמה שעות, אל יחשב בדעתו שמעתה פטור הוא ללמד, מאחר וכבר השלים הפמות הנצרכת לסדר זה. אבל אין הדבר כן, פי מננו דורשים ומבקשים יותר מאחר, ולפי כשורונותיו יכול הוא ללמד ולהספיק יותר מאחרים.

חובת העמל והיגיעה בתורה שונה לפי

מדתו ודרגתו של כל אחד ואחד

והנה חובת העמל והיגיעה בתורה הקדושה, גם היא שונה לפי מדתו ודרגתו של כל אחד ואחד, וכל אדם לפי אפשרויותו כוחותיו וכשורונותיו, כן תובעים ממנו יותר ויותר יגיעה ועמל מפרך בתורה ועבודה, ורק זו היא הדרך לעלות בסלם המעלות בעבודתו יתברך, באשר יגע ועמל בתורה הקדושה עד תמצית דמו בכל המצבים הדורשים יגיעה ומסירות נפש:

לשונות של אור

הכנה לקבלת התורה

תפארת שלמה

רבי שלמה הכהן מנדומסק זיע"א

עגוה

עקר הכנה לקבלת התורה היא השפלות להיות בחינת מקבל:

ישמח ישראל

רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלקסנדר זיע"א
הכנה ליראה - שער התורה
הלילה הזה היא הכנה ליראה הנקראת
שער לתורה, וכמאמר חז"ל חבל
על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עבדי:

תורת שלום

רבי שלום דובנער מליובאוויטש זיע"א
הנעור בלינה זה מבטח לו שיוכה לכתר
תורה
יש תחת ידי כתב יד אדמו"ר האמצעי,
וכתוב שם שהוא מבטיח למי שיהיה
נעור בליל שבועות כל הלילה יוכה לכתר
תורה:

ספר השיחות

רבי יוסף יצחק מליובאוויטש זיע"א
קבלת על תורה בפה
בליל שבועות צריך אדם לקבל על עצמו
את על התורה. צריכה להיות קבלה
בלב, קבלה בפה, ולומר: רבוננו של עולם
אני מקבל על עצמי על התורה:

פרי צדיק

רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א
אין הכונה באמירת התקון לאמירה
גרידא אלא לקבע את אור התורה בלב
ומטעם זה נתקן לומר הסדר תקון ליל
שבועות, ואין המכוון האמירה
בלבה, רק צריך שיקבע האור תורה בלב וכו':

בת עין

רבי אברהם דב מאברוקט זיע"א
למוד תנ"ך כדי לקנות ענוה ודבקות
ולכהן צריך ללמד בליל שבועות תנ"ך, כדי
שיקנה לעצמו בחינת ענוה, ומזה נבא
לדבקות ה' שהוא בחינת השראת השכינה:

זהר חי

רבי יצחק אייזיק מקומארנא זיע"א
זהירות יתרה לא לשוח שיחה בטלה
עד אחר כתר
לזהר באזהרות מרו אלקי קדש הריב"ש
טוב לזהר אחר התקון שעשה בלילה
באזהרה גדולה שלא יפסיק בשום שיחה
הנראה כעין בטלה עד אחר שאומר במוסר
כתר:

מסגל להעטיר בו על פרנסה

יש שלושה עתים מזמנים לבקש על פרנסת
ישראל, א' בפסח וכו', ב' בעצרת כי
אז נדון על פרות האילן:

דברי בינה

רבי יצחק יעקב מביאלא זיע"א
עת רצון לבקש על כל צרכי הגשמים
הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם וכו'.
'בעינן' הוא לשון בקשה ותפלה, וצריך
כל אדם בעצרת להתפלל להשיות על זה,
שיהיה לכם' - לכל צרכיכם, מה שצריך
לכל איש ישראל:

תקון ליל שבועות

חיים וחסד

רבי חיים חייקא מאמדורא זיע"א
בהירות עצומה עד כדי כך שאין נכר
שהוא לילה
בשבועות נתוסף כל כך בהירות עד שאין
נכר שום לילה, וזהו שאין ישנים
בליל שבועות:

שפתי צדיק

רבי פנחס מנחם מפילץ זיע"א
מרב תשוקה ויראה לא יוכל לישון
נוהגים להיות נעורים כל הלילה, הינו
שהאדם צריך לעורר את הנקדה
הפנימית שלו להתלהב ולהשתוקק לתורה,
ומגדל הפחד והתשוקה לא יוכל לישון:

פרי צדיק

רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א
נעורים כדי שתכנס מתיקות התורה
לתוך הלב
ובכל שנה כשבא הלילה שקדם זמן מתו
תורה יכולים לזכות להיראה ותורה
שבעל פה להרגיש האור בדברי תורה. ולכך
צריכים להיות נעורין ולעסוק בתורה שבעל
פה שיקנס האור והמתיקות ללב:

שפת אמת

רבי יהודה לייב מגור זיע"א
הראות חביבות התורה
הלמוד בליל שבועות להראות חביבות
התורה:

אמרי אמת

רבי אברהם מרדכי מגור זיע"א
אין שיעור לשמחה על קבלת התורה
ואין שיעור להשמחה שצריכה להיות לכל
אחד על שקבלנו התורה וזכינו להקרא
בני ישראל:

דרך המלך

רבי קלונימוס קלמיש מפיסצנא זיע"א
מתעוררת בקרב האדם יראה ועל ידה
ביקלתו לפרש לגמרי מהחטא
ולהמשיכה על כל השנה
ובאימה יראה רתת וזיע סתמית שהאיש
ישראל משיג מקרבו בשבועות
— צריך להרחיב אותה בקרבו ולהתרגש יותר
ויותר ממנה, וכ"כ יתמלא ביראה זו עד
שממנה יוכל לקח יראה טהורה על כל השנה:

חלקת יהושע

רבי יחיאל יהושע מביאלא זיע"א
קבל על העתיד ואל ישיג על העבר
וקדשתם היום. לרמו שמחים [והלאה]
יקבל עליו לקדש עצמו, ולא
ישיג על העבר:

סגלת החג

תולדות יצחק

רבי יצחק מנשכין זיע"א
מתאספים הנשמות הנפזרות ובאות על
תקונם
בכל שנה נתעורר אותו אור שהיה במעמד
הר סיני, ויש תקון לכל הנשמות,
ובאים למקומם כל הדברים שנתפזרו:

אמרי אמת

רבי אברהם מרדכי מגור זיע"א
יכול כל אדם להתחדש
ביום זה יכול כל אדם להתחדש ולהיות
כקטן שנולד:

לקוטי מוהר"ן

רבי נחמן מברסלב זיע"א
רפואה להראה
שבועות הוא רפואה להראה (תורה רסז):

אהבת שלום

רבי מנחם מנדל מקוסוב זיע"א

לקוטי מוהר"ן

רבי נחמן מברסלב זיע"א

המקוה של שבועות - שער החמשים

וזה בחינת המקוה של שבועות, שהיא בחינות מקוה של שער החמשים, שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה (כמו שמוכח בכנינות שבועות). שהוא בחינות שכל

ודעת עליון, בחינת חסד עליון ורחמים גדולים כנ"ל (ח"א תורה נו):

דמטק אליעזר

רבי אליעזר צבי מקומארנא זיע"א

גדל העת רצון מהטבילה בקדושתא דצפרא עד אמירת פתח ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת הטבילה של קדושתא דשחרא בסוד עד סוף כל התפלה של שחרית ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק באמונה ובטחון גדול ביוצר בראשית:

פרשת נשא

שבת נאך (אחרי) שבועות

בית אברהם

רבי אברהם מפלונים זיע"א

שבת זו היא עדין בחינת חג השבועות

אבי הקדוש אמר בשם הרב הקדוש מטשורטקוב וצ"ל, העולם קוראים שבת זו שבת נאך (אחרי) שבועות, ושבת זו היא באמת נאך (עוד) שבועות.

והנה איתא שבועת קריעת ים סוף לא היו שם דתן ואבירם, כי היו מאלו שאמרו 'נשובה מצרימה' (במדבר יד ד), ואחרי ששבעו כי הים נקרע לכל ישראל חזרו, ונקרע הים שוב פעם במיחד עבורם, וכמו כן פתח הקדוש של קבלת התורה, שאפילו שישנם כאלו שהתאחרו ועדין לא קבלו התורה, מקום הניחו להם בשבת זו:

גדלת מרדכי

רבי מרדכי מאלין זיע"א

מעלת ימים אלו כאהבה הנמסכת על החתן והפלה וכל המשתתפים בשמחתם במשך ימי השבע ברכות ובפרט בשבת שבע ברכות

בשם הרב הקדוש מרוזין: על מה קורין את השבת הלז' שבת נאך שבועות, ואמר הוא הקדוש שבת וואס איז עדין שבועות. ונראה לעניות דעתי הענין בזה, כמו מי שהוא זוכה לשמחת נשואין נמשך השמחה לשבעה ימים שבעת ימי המשחה, ובפרט בשבת שחל בהם נקרא שבת שבע ברכות ויתעורר עוד יותר אהבה וחסד להחמתן והפלה וכל אהובים נאמנים שלהם, וענין בזה, מהשבעה ברכות שמברך החתן להפלה ומשך השמחה לשבעה ימים ומקורם משבע מדות העליונות, והם נקראים ברכות, וכל יום ברכה אחת, ובשבת שהוא כולל כל השבע נקרא בעצמו שבע ברכות. כך השבת הגדול הזה. כי החג הזה נקרא יום חתנתו זה מתן תורה (תענית פ"ד

מ"ח) שמברך החתן להפלה כנסת ישראל פלה קרואה בנעימה בנ"ה, השמים דא חתן, מספרים כבוד אל כי נקרא אל זועם והשתא

ואבא אתכם אלי' (שמות יט ד), ובאמת מרגיש בעצמו שעודנו רחוק מאד מאור הקדושה. על זה קורין תכף נשא את ראש בני גרשון גם הם, שינשאו גם נפשות האלו שחושבים עצמם למרחקים ונגרשים, כלשון 'כי גרשוני היום וגו'' (שמואל א' כו ט), וזהו הלשון גם הם, שמשתוקקים בנפשם שגם עליהם יופיע אורו ותברך. והאמת הוא שזה גופא הוא מלכ שבאמת נשפע עליהם בעמק אור התורה מצד חסדי ורחמי השם ותברך, שעל ידי זה נתדע לכל פרט נפש פחיתת ערכו, לראות איך שהוא רחוק מצדו ולית ליה מגרמיה שום יתרון.

ועל זה קורין נשא את ראש בני גרשון, שבחינת ה'בני גרשון' כנ"ל זה גופא נמשך מהנשיאת ראש וקרויב ודבוק להקדושה בעמק, מרחמי השם ותברך, ועל רמז זה ראשי תבות ב'ני ג'רשון ג'ם ה'ם גימטריא י"ג, שהוא מקור הרחמים, כי זה שרש מדות הרחמים, לקרב הרחוקים אשר נגרשו ממקומם להחזיקם לקדושה:

פרי צדיק

רבי צדוק הפהן מלובלין זיע"א

בפרשה זו יש השפעה עצומה של דברי תורה במדרש ובהנהגה מחמת חג השבועות וברכת כהנים

איתא בספר הזכות לתדושי הרי"ם וצ"ל הטעם שיש מדרש רבה בגדל הפמות, וגם הזיהר הקדוש בגדל האכיות, היינו האדרא רבה דיקא בפרשה זו יותר משאר הפרשיות, משום שעל פי רב קוראים תמיד פרשת נשא אחר שבועות זמן מתן תורתנו לזה בא השפעה גדולה בדברי תורה בשבת זה.

ויש לומר הטעם על זה על פי פשוט, מפני שבפרשה זו נאמרה המצוה של ברכת כהנים, ועקר השפעת הברכה של המברך הוא ממה שיש בו בשרש נפשו, וידוע ששרש נפשות הכהנים הוא להשפיע דברי תורה לנפשות ישראל, כמו

אקרי כבוד, יענין שם (וזהו ח"א ח), ונמשך השמחה לשבעה הימים פרעין פתיחין, ומזה הטעם אין אומרים בהם תחנה. ובפרט בשבת הזה נתעורר עוד יותר חדוה להחמתן והפלה וכל אהובים המקשטים את הפלה בכ"ד קשוטי פלה, ושמתי כדכד' (ישעיה נד יב) כ"ד ספרי דאורייתא כביכול, כדי למצא חן בעיני בעלה שהיא מתפארת לפני חכמה בעלה ראה ריח בני כריח שדה בנ"ה, ולמחר לא עאלת לחפה אלא בהדיהו (וזהו שם), ותעורר שמחה וחדוה למלאות רצונם של ישראל להתברך בכל השבע ברכות ממקור הברכות. אמן כן יהי רצון:

תורת אמת

רבי יהודה לייב אייגור מלובלין זיע"א

קריאת פרשת נשא אחר שבועות - חזוק להמרגיש שעבר חג השבועות ועדין לא זכה להתקרב אל הקדושה

יש לתן טעם על קריאת פרשת נשא ברובא דרובא בשבת שאחר שבועות, כי ידוע שעקר בריאת העולם היה מצד אתערוותא דלעלא, שעלה ברצונו הפשוט מצד כי חפץ חסד הוא, וכמו כן ענין נתינת התורה לישראל היה גם כן מצד התעוררות חסד עליון, ובכך הוא נוהג בחסדו ותברך לדורי דורות, בהשפעת קדשת תורתו הקדושה לנפשות ישראל.

כמו שמברכין בכל יום 'נותן התורה' בלשון הנה בתמידיות, וכמו שנאמר 'קול גדול ולא יסף', ומתרגמין 'ולא פסק', שהתגלות שפע התורה אינו פוסק לעולם, ומה גם בזמן חג השבועות זמן מתן תורתנו, בנדאי נשפע קדשת התורה לכל נפשות ישראל מצד חסדי ורחמי השם ותברך.

והנה כאשר עבר החג הקדוש הזה, רבים מפרטי נפשות ישראל נותנים על לבם איך שעבר עליהם גם החג הקדוש בשנת תרדמה, כי אינו מרגיש בנפשו שום צד התקרבות הקדושה, אחר כל היעודים שנאמרו במתן תורה ואשא אתכם וגו'

שנאמר יורו משפטיו ליעקב ותורתך לישראל (דברים לג ט), ונאמר תורת אמת היתה בפיהו (מלאכי ב ח). ולכן נמצא דיקא השפעת תורה שבעל פה בכמות ובאיכות בפרישה זו וכו', גם עצם משמעות התבות של ברפת פהנים סובבים על עסק התורה:

אשל אברהם

רבי אברהם דוד מבוטשאטש זיע"א בשבח המנהג שלא לומר תחנון בז' ימי תשומין, שהוא זכר לזמן הבית שהיו רב ישראל מקריבים קרבנות באותם ימים

אודות תשומין לעצרת כל ז' שנהגים עם בני ישראל שבספר יצ"ו שלא לומר בהם תחנון וכן נוהגים הרבה מדקדקים במדינות אלו הנוהגים בגסח שעל פי פונות של האר"י ז"ל. נראה שגבון להנהיג פן בין כל המקבלים על עצמם דברי חבירות וכל המדקדקים על עצמם, וכן בין כל שאין בהם חשש נטייה על ידי זה לשמחה של הוללות וסכלות וקלות ראש בימים הללו.

כי בודאי כולי עלמא מודו שגבון הרבה למעבד זכר למקדש תובב"א בכל מה דאפשר, דבעיא דרישה, ומה טוב ומה נעים זכרון זה לימים הנעמים הללו שאומרים על עצמם כלל עם בני ישראל 'פי אעבר בסף אדם עד בית אלקים בקול רנה ותודה המון חוגג' (תהלים מב ה).

ובעלותנו לראות ברנל הקדוש הלזה, בודאי היו רב עם בני ישראל מתעבבים שם כל ז' ימים אלו, גם כל שהקריבו כל קרבנותיהם ביום טוב, מפל מקום פיון שגדרים ונדבות אינם קרבים ביום טוב, היו ימים אלו מיחדים להקרבנות נדרים ונדבות, ועם בני ישראל נדיבי עצמים בודאי הוסיפו עוד נדבה בבקר בבקר כל ימים אלו.

נדאי שראוי לנו לעשות זכרון לבית המקדש בזה. דקניא לן כל יחיד ביום שהקריב קרבנו הנה הוא אצלו יום טוב, ועל דרך מה שאמר חז"ל (מנחות מג): ענש דלכן יותר מענש דתכלת, כידוע, פן הוא לגבי עשייתנו זכרון לנדבות הקרבנות, שגם הצנינים שהיו ממעטים בנדבות, אין זאת פי אם להיותם מצמצמין בכצעים, מה שאין פן גבי שב ואל תעשה בעשות על ידי זה זכרון לנדבות עם בני ישראל, שכל עם בני ישראל צדיקים ולולי שאור שבעסה המעפב ומה שאחרי בצעם לפם הלף. על כל פנים ראוי לנו להתעורר בזכרון טוב, ומה שלא היו נוהגים פן במדינות אלו, נראה שזה רק מצד הנהגת פלליות

המדינות שיש רבים הנוטים לשמחה דקלות ראש, ולזה אמרו חז"ל (קדושין פא.) סקבא דשתא ריגלא ויש להעמיד שוטרים ברגלים שלא ישטטו העם בגנות ופרדסים בערבוביא אנשים ונשים, ככשלקחן ערוף הקדוש (סי' תקכט ס"ד) ואם נוסף הוראת חדוה לכל גם בימים הללו, פיון דילפין מקלקלתא ומי שמקל יגיד, יטה לב כל העם להרבות שמחה בימים אלו ויוסיפו בטיולים ומשתה וקלות ראש חס ושלום. לזה הנהיגו עמודי עולם מצקי תבל רבותינו חז"ל שבמדינות אלו בדורות שעד כה, למעט בהוראות חדוה להמשיך הוספה אל הרגל, אף לגבי אנשים שיודע שלא שיף בהם חשש פנ"ל, פיון שפבר נהפךסמו מנהגים שונים במדינות אלו בתכלית הפרסום לכל, ובספרי דפוס בסדורים הקדושים, נכון לנהג לעשות זכרון למקדש פנ"ל (הלכות נפילת אפים סימן קלא):

פני מנחם

רבי פנחס מנחם מגור זיע"א עצרת יש לה תשומין כל שבועה, ויש לראות שלא יעבר ריקם, ולהשתוקק ליום טוב הבא

איתא במשנה (תענית פ"ד מ"ח) ביום חתנתו זה מתן תורה וכו', וכשיש חתנה יש שבועה ימים שבע ברכות, שבועת מי המלואים, תשומין כל שבועה, כח לכל אחד מישראל.

יהי ביום פלות משה להקים את המשכן (ו א). כבוד קדשת אבי אדוני ז"ל אמר: 'פלות' מלשון 'נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה' (תהלים פד א), משה רבנו רצה להקים המשכן בעצמו ולא היה יכול וסיע הקדוש ברוך הוא בידו, ולמה לא הקימו הקדוש ברוך הוא מיד, אלא שרצה שיהיה על ידי ההשתוקקות של משה רבנו, משה רבנו הכניס בכל ישראל את כח ההשתוקקות, שיהיה בהם הרצון להיות טובים, וזה נשאר לדורות שיהיו יכולים להגיע על ידי ההשתוקקות.

צמאה נפשי לאלקים לא-ל חי מתי אבוא ואראה פני אלקים (שם מב א), איתא בשפת אמת שלבני ישראל היתה השתוקקות לשלש רגלים, לעלות ולראות במסירות נפש, חלק היו ראויים לזה, אבל רובא רובא פחדו להגיע והתבשו לראות עם החטאים והעונות, ואפלו הכי היתה להם מסירות נפש, 'ראה פל זכורף' (שמות כג ט), שרצו לבוא ולראות ואכן באו, איש לא נעדר. **ונשאר** עד היום, אפלו פשאין בית

המקדש, שבני ישראל משתוקקין מיום טוב אחד ליום טוב שאחרי, אימתי יהיה פבר היום טוב, שכשעובר יום גדול כזה, שבועות, שלא יעבר ריקם, אלא אדרבה לשוב להארת היום טוב, ונשאר הכח של שבועות, הכח של נעשה ונשמע, שתמיד יהיה הרצון להיות טובים, עצרת יש לה תשומין כל שבועה.

כבוד קדשת אבי אדוני ז"ל אמר: באמצע פרישת המועדות, בפרישה של שבועות, כתיב 'ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך וגו' לעני ולגר תעזב אתם' (ויקרא כג כב), 'לעני ולגר' הרמז לדורות השפלים, נפשות השפלות, שנשאר הכח לדורות אלו:

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל

(ה יב)

לקוטי שיחות

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א

כשם שהלב אינו יכול לסבל אפלו פסלת מועטת פן בני ישראל

במאמר כבוד קדשת מורי חמי אדמו"ר ד"ה באתי לגני, מבאר את הענין דשטות דלעמת זה, ומביא ראיה ממה שנאמר 'כי תשטה אשתו'.

ישראל דומים ללב (ראה זח"ג רכא, רע"ב. כורזי מאמר ב אות לו. תניא אגרת הקדש סימן לא). וכשם שהלב, להיותו המבקר מפל האיברים, אינו יכול לסבל פסלת, אפלו דקה מן הדקה, פן גם בני ישראל. ובזה תוכן השיכות ד'כי תשטה' ל'אין אדם עובר עברה כו':

בני ישראל הם בבחינת אשה להקב"ה

בני ישראל הם בבחינת 'אשה' להקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא הוא הפעל, ובני ישראל הם האשה. וכן הוא בכל הזמנים, גם בזמן הגלות.

ההכרל בין הזמן דעתה להזמן דלעתיד הוא, שעתה נקרא הקדוש ברוך הוא 'בעל', ולעתיד: 'איש' - כמאמר הפתוב (במענה לענת בני ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם גט גרושין, ומה לבעל על אשתו לאחר גרושין): 'אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה גו' (ישעיה נ א), שהרי להחליפם באמה אחרת חס ושלום אי אפשר.

אפלו עברה קלה ממעיטה הגדרת אשה כשרה עושה רצון בעלה'

ובמילא - על פי מה שנאמר (תנר"ב א רבא פ"ט) 'איזוהי אשה כשרה

אינו לְדַאג חוץ מֵהַיּוֹם שְׁעוֹמֵד בו
וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם
נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם. פְּרוּשׁ שְׁבַחֲנִית
נְשִׂאוֹת הוּא מִדָּה זֹאת שְׁלֹא יֵדָאג רַק דְּבַר
יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהִיגוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הוֹרָה לְמֹשֶׁה
רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הֶעֱנִין הַנְּשִׂאוֹת, וְאָמַר
לוֹ 'נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם', שֶׁזֶּה הוּא הַנְּשִׂאוֹת,
שְׁלֹא יֵדָאג רַק יוֹם בְּיוֹמוֹ:

קִרְבָּנוּ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף וָגו' (ו' א')

פְּתוּחֵי חוֹתֵם

רבי יעקב אבייחצירא זיע"א

רִמְזוּ לַמְדוֹת שְׁצִוִּיר הָאָדָם לַנְּהַג בָּהֶם:
שְׁכַל מַעֲשָׂיו לַעֲלוֹי הַשְּׂכִינָה

קִרְבָּנוּ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף שְׁבַעִים
שְׁקָל בְּשִׁקְל הַקֹּדֶשׁ וָגו'. לְרִמְזוּ עַל שְׁלֵמוֹת
הָאָדָם שְׂמִיכָשׁ לְהִיּוֹת שְׁלֵם עִם קוֹנוֹ, וְתִהְיֶה
(תְּשׁוּבָה) [תְּשׁוּבָתוֹ] רְצוּיָה וּמְקַבְּלַת לְפָנָיו
יִתְבַּרַךְ, יְדַבֵּק בְּאֵלֶּה הַמְּדוֹת שְׁנֹפֵיר כְּאֵן.

וְאֵלֶּה הֵם, קִרְבָּנוּ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת, קַעֲרַת
כֶּסֶף, קַעֲרַת אוֹתִיּוֹת 'עֲקֵרַת', לְרִמְזוּ
עַל שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ שְׁנִקְרָאת 'עֲקֵרַת הַבַּיִת'
(תְּהַלִּים קִיג ט), שְׁכַל מַעֲשָׂיו יִהְיוּ לַעֲשׂוֹת עֲלוֹי
לְשִׂכְנִיָּה, שְׁזָהוּ עֵקֶר כָּל מַעֲשֵׂה הַמַּצּוֹת
וְהַתּוֹרוֹת וְהַתְּפִלוֹת, שְׁעַל יְדִיהֶם אָנוּ
מִמְשִׁיכִים לָהּ הַחֲסִדִים, וְזֶהוּ שְׁאָמַר כֶּסֶף,
שֶׁהוּא רוֹמְזוּ לְחֲסִד.

תְּנַהַג בַּעֲנוּה

שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ, רוֹמְזוּ עַל הַעֲנוּה,
שְׂיִהְיֶה עָנוּ כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְרַכְבָּה
לְשִׂכְנִיָּה, 'עֲנוּה' גִימַטְרִיא קל"א, הוּא מִשְׁקָל
הַקַּעֲרָה עִם כְּלָלוֹתָהּ. וְחֲשׁוֹבוֹן זֶה שֶׁל 'עֲנוּה'
הוּא גִימַטְרִיא סְמָא"ל, דְּעַל יְדֵי הַעֲנוּה
נִכְנָע סְמָא"ל, כְּמוֹ שְׁכַתְּבוּ הָרַאשׁוֹנִים זְכוּרָם
לְבִרְכָה (שַׁעַר הַיְחוּדִים עֵנף ג פ"ב). וְלִפְיֵקֶף הַמְּדָה
הַגּוֹרְמַת לְכָל מְדוֹת טוֹבוֹת הִיא הַעֲנוּה,
וּבָהּ יִתְדַבֵּק הָאָדָם, לְפִיכֶף הַקְּדִימָה בְּכָאן.

יַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאַהֲבָה

מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף, אֶחָד גִימַטְרִיא 'אַהֲבָה',
שְׂיִהְיֶה עוֹבֵד אֶת ה' מֵאַהֲבָה, לֹא
עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, רַק מֵאַהֲבַת ה' דְּוָקָא.
וְהִנֵּה אַהֲבַת ה' הִירוּעָה הִיא כְּמוֹ שְׁכַתְּבוּ
(דְּבָרִים ו ה) וְאַהֲבַת אֶת ה' אֵלֶּיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ, בְּכָל דְּבַר
יְמָסֵר עֲצָמוֹ מֵאַהֲבַת ה' וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבַר
שְׂמִפְרִיד בֵּינוֹ לְאַהֲבַת ה', וְזֶהוּ שְׁאָמַר כְּאֵן
מִזְרֵק, מִלְּשׁוֹן זְרִיקָה, שְׁבִכְל דְּבַר יִהְיֶה זְוִרְק
וּמְשִׁלִּיךְ וּמוֹסֵר עֲצָמוֹ עַל אַהֲבַת שְׁמוֹ יִתְבַּרַךְ:

לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עוֹד יוֹתֵר, וּמְקַבֵּל כַּחוֹת
עֲלוֹינִים 'נִזְר אֱלֹקָיו עַל רֹאשׁוֹ וָגו'.

הַעֲצָה לְמִי שְׁקִשָּׁה לוֹ לְהַתְּגַבֵּר עַל דְּבַר
מָה

וְהַלְמוּד מִזֶּה, כְּשִׁישׁ לְאָדָם דְּבַר מָה
שְׂאִינוּ יְכוֹל לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו, יְקַבֵּל
עַל עֲצָמוֹ לְהִמְנַע מִמֶּנּוּ וּבְכַח הַקַּבְּלָה יִתְעַלֶּה
וְיִקַּבֵּל כַּחוֹת עֲלוֹינִים, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא
יְכוֹל לְהַתְּגַבֵּר, כְּמוֹ בְּנִזִּיר, כִּי הִיסוּד הוּא
עֲצָם הַקַּבְּלָה שְׂמִקַּבֵּל עַל עֲצָמוֹ, וְהִרְמִזוּ
'סוֹר מִרַע וָגו'', סוֹר בְּגִימַטְרִיא נְזִיר.

הַטַּעַם שֶׁהוֹאָה סוֹטָה בְּקַלְקוּלָה נְזִיר
עֲצָמוֹ מִן הַיּוֹם

וְזֶה שְׁנִסְמְכָה פְּרִשְׁתׁ נְזִיר לְפְרִשְׁתׁ סוֹטָה
כְּדֹאִיתָא בְּגִמְרָא (בְּרִכוֹת סג.) הַרוֹאָה
סוֹטָה בְּקַלְקוּלָה נְזִיר עֲצָמוֹ מִן הַיּוֹם. וְהֶעֱנִין,
שֶׁהוֹאָה סוֹטָה בְּקַלְקוּלָה נְדַבֵּק בּוֹ מִשְׁהוֹ
מִזֶּה, וְלִכֵּן יְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְהִמְנַע מִהַדְּבַר
שְׁנִדְבֵּק בּוֹ, וְזֶה נְזִיר עֲצָמוֹ כְּמוֹ נְזִיר מִן
הַיּוֹם, וְאִזּוּ יַעֲרָה עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם הַקְּדוּשָׁה
לְהַתְּעַלּוֹת כְּעִין בְּחִינַת הַנְּזִיר שְׂמִתְעַלֶּה עַל
יְדֵי הַקַּבְּלָה לְהִיּוֹת נִזְר אֱלֹקָיו עַל רֹאשׁוֹ
וָגו', רַעֲיוֹנוֹת נְקִיָּים, וְזֶה שְׁאָמְרוּ ז"ל (יִזְמֵא
לח.) בָּא לְטָהֵר מְסִיעִין אוֹתוֹ.

כַּח הַקַּבְּלָה מִמְשִׁיר לְאַחַר מִכּוֹ

וּכְתִיב וְאַחַר יִשְׁתַּה הַנְּזִיר יִין' (פְּסוּק ט),
וְאִיתָא בְּסִפְרִים שְׂאֵף שְׁכָבֵר נִגְמְרָה
נְזִירוֹתוֹ עֲדִין נִקְרָא נְזִיר, שְׂמִמְשִׁיר הַכַּח גַּם
לְאַחַר כֶּף, וְזֶה הַלְמוּד לְכָל דְּבַר שְׂמִקַּבֵּל עַל
עֲצָמוֹ שְׂמִשְׁיַג כַּחוֹת עֲלוֹינִים וְכַח הַקַּבְּלָה
נִמְשָׁף גַּם לְאַחַר כֶּף, בָּא לְטָהֵר מְסִיעִין אוֹתוֹ:

בְּרִכָּה ה' וַיִּשְׁמְרֵךְ (ו' כד)

אִמְרֵי יְהוֹשֻׁעַ

רבי אורי יהושע אשר אלחנן מפוריסוב זיע"א
הַסְגְּלָה לְפִרְנֶסָה הוּא הַבְּטָחוֹן
הִנֵּה פִרְשׁ רַש"י ז"ל 'בְּרִכָּה' בְּמִמוֹן, הִינּוּ
פִרְנֶסָה, וְהַסְגְּלָה לְפִרְנֶסָה הִיא בְּטָחוֹן,
וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהַלִּים קמ"ט) 'עֵינֵי כָל אֱלֹהִים
יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעַתּוֹ,
הִינּוּ כְּשִׁיעֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, אִזִּי תִתֵּן
לָהֶם 'אֲכָלָם בְּעַתּוֹ. וּכְתִיב (בְּרַאשִׁית לו יא)
'וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבַר', וְכֵן כְּאֵן וַיִּשְׁמְרֵךְ'
מִלְּשׁוֹן בְּטָחוֹן, שְׂיַעֲשֶׂה אוֹתָךְ בַּעַל בְּטָחוֹן,
וְעַל יְדֵי זֶה תִּזְכָּה לְפִרְנֶסָה:

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נְשִׂיא
אֶחָד לַיּוֹם (א' י)

תּוֹרַת הַרְמ"ל הַשְּׁלֵם

רבי משה יהודה ליב מסאסוב זיע"א

הַעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעֵלֶּה', הִנֵּה כָּל עֵנִין שֶׁל
עֲבָרָה הָרִי הוּא נוֹגַע, שְׁהָרִי אֶפְלוֹ בְּאֶשֶׁר
עוֹבֵר עַל רְצוֹן קַל (שְׁבוּה נְכַלל גַּם 'קֹדֶשׁ עֲצָמוֹ
בְּמִטְרָ לְד'), אִינוֹ עוֹשָׂה רְצוֹן הַבַּעַל, וּבְמִילָא
אִינוֹ בְּכַחֲנִית 'אַשָּׁה כְּשֶׁרָה'.

וְלִכֵּן, כְּדִי לְהַסְבִּיר שְׁעַל יְדֵי כָּל עֲבָרָה נַעֲשֶׂה
הָאָדָם נִפְרָד בְּכַתְּלִית, וְנוֹגַעַת גַּם
הַהֲנַהֲגָה בְּדְבָרִים הַמְּתָרִים (קֹדֶשׁ עֲצָמוֹ בְּמִטְרָ
לְד') – מְבִיאִים אֶת הַפְּסוּק 'כִּי תִשָּׂה אִשְׁתּוֹ,
כִּינּוֹן שְׂאִין זֹאת סִתָּם רְאִיָּה, אֲלֹא הַסְּבָרָה: מְדוּעַ
גַּם עֲבָרָה קְלָה נוֹגַעַת כָּל כֶּף – לְפִי הַשְּׁנֹשְׂמָה,
נִפְשׁ הַבְּהִמִּית, נִפְשׁ הַטְּבַעִית וְהַגּוֹף, הֵם
בְּכַחֲנִית 'אַשָּׁה' לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְ'אִיזוּהִי
אַשָּׁה כְּשֶׁרָה הַעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעֵלֶּה', לִכֵּן נוֹגַעַת
אֶפְלוֹ רְצוֹן קַל (ח"ב ע"ג 311-313):

וְהַשְּׂקָה אֶת הָאִשָּׁה אֶת מִי הַמְּרִים הַמְּאָרְרִים
וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְּאָרְרִים לְמַרְיָם (ה' כד)

אַהֲבַת שְׁלוֹם

רבי מנחם מנדל מקוסוב זיע"א

מְקוֹר מְנַהַג הַחֲסִידִים בְּשִׂתִּית לַחֲיִים
לְצַרְף יְשׁוּעָה

כְּשֵׁם שֶׁהַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתָהּ כֶּף הַמַּיִם בּוֹדְקִין
אוֹתוֹ (סוֹטָה כ"ז). נִמְצָא שְׂהִיא שׁוֹתָה
הַמַּיִם וְהַמַּיִם מְפִסְדִים אוֹתוֹ אִם קֵלְקַל, וּמְכַל
שְׁכֵן מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה מְמַדַּת פְּרַעֲנוֹת (ש"ס
יא.) וּמִזֶּה נִמְשָׁף שְׂאֶחָד שׁוֹתָה וְאֶחָד מְקַבֵּל
רְפוּאָה וַיְשׁוּעָה מִזֶּה, וְזֶהוּ הַשְּׂרָשׁ מִה שְׂאֵנוּ
רוֹאִין שֶׁהַחֲסִידִים שׁוֹתִים וּמְבָרְכִים לְאֶחָד
יְשׁוּעָה אוֹ רְפוּאָה וְנַעֲשֶׂה כְּמָה פְּעָמִים כֵּן:

אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלֵא לְנִדְרֵי נְזִיר
לְהַזִּיר לָהּ' (ו' כ)

לֵב שִׂמְחָה

רבי שמחה בונים מגור זיע"א

קַבְּלָה טוֹבָה אֶפְלוֹ לְזִמּוֹן מוּעֵט מְקַדְּשֵׁת
אֶת הָאָדָם בְּקֹדֶשׁה וּפְלֵאָה

לְמוֹד עֲמַק מִזֹּו הַפְּרִשָּׁה, וְהוּא פְּלֵאִי
פְּלֵאִים, שֶׁהָאָדָם רַק מְקַבֵּל עַל
עֲצָמוֹ שְׁלֹא לְשִׁתּוֹת יִין שֶׁהוּא דְּבַר הַתֵּר,
וְאֶפְלוֹ לְזִמּוֹן מוּעֵט שֶׁל שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּכְבָר
מְגִיעַ לְמִדְרָגָה כָּל כֶּף גְּבוּהָה שֶׁהַכְּתוּב
מַעֲיֵד עָלָיו 'כִּי נִזְר אֱלֹקָיו עַל רֹאשׁוֹ וָגו'
קֹדֶשׁ הוּא לָהּ' (פְּסוּק ט), וּמְגִיעַ לְקֹדֶשׁה
יִתְרָה שְׂאֶפְלוֹ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וָגו' לֹא יִשְׁמָא,
שְׁלֹא מְצִינוּ כֵּן רַק בְּכַהֵן גְּדוֹל, לְשׁוֹנוֹת
כָּל כֶּף חֲרִיפִים שֶׁל הַתְּעַלּוֹת וּקְדוּשָׁה.

לְמַדִּים אָנוּ מְכָאן כַּחַה הַגְּדוֹל שֶׁל קַבְּלָה
שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ, שְׂבִכַח
הַקַּבְּלָה שְׂקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ דְּבַר מָה נוֹתְנִים

אוצרות גאוני הדורות

ערוגות הבשם

רבי יהודה גרינוולד זצ"ל

הוסיף משה רבנו יום אחד מדעתו כדי לזכות להארת מתן תורה אף בלי הכנה

הנה כתיב (ויקרא כג טו) 'וספרתם לכם יגו' שבועה שבעת תספור לה', ועוד יתר הפתיים כלם משמעותן דליום זה של עצרת צריך להקדים ספירת שבועה שבועות. **וענינו** נראה, דאמרין בסוף מסכת תענית (כו:) 'יום חתנתו' זה מתן תורה, וענין חתנה אי אפשר אלא בין רעים האהובים, דמי שאינם אוהבים זה את זה אי אפשר להם להתחתן. וכבר הקשה הרמב"ם במורה במצות 'ואהבת את ה' אלקיך', הלא דבר זה הוא ענין הרגש המסור ללב, ואיך אפשר לצוות על זה, דמי שאין לו הרגש אהבה לדבר לא יועיל כלום אם נצוהו שיאהב דבר זה, הלא אי אפשר לאהב מחמת הכרח או צווי.

ותרין, דבאמת אהבת השם הוא דבר טבעי, כיון שנושמת ישראל חצובה ממרום והיא חלק אלקי ממעל, ומדרך כל חלק משתוקק להיות דבק להמקור מחצבתו, אלא כל זמן שיש דבר המפסיק בין החלקים אי אפשר שיתדבקו באחד, וכמו כן כל זמן שאדם מלבש בתאוה היצר והרגשות המריות, מן הנמנע שיהיה לו דבקות אהבה, על כן צוה רחמנא שישתדל לזכך עצמו מתאוה היצר, וממילא יהיה אהבת השי"ת תקועה בלבו מחמת אהבה.

ומהאי טעמא נמי צוה רחמנא וספרתם לכם ממחרת השבת שבע שבתות תמימות, ויבאר בספרי קדש דצריכין לזכך עצמם מפל תאוה, ולספור ולזכך כל המדות שבאדם דמקורם הם שבע מדות, ואז ממילא יתעורר בקרבם רשפי אהבת השי"ת, וממילא יהיה על תכונה זו שבהגיע יום חמשים יהיו ראויים להתחתן עם נותן התורה ותברך שמו, והינו דקסמך מצות ספירה לרגל הנה.

והנה משה רבנו צפה והביט שישאל בגולה יהיו במדרגה שפלה, באפן שלא יהיה באפשרי להכין עצמם כלל וכלל בימי הספירה שיהיו ראויים לקבל הארת יום טוב של מתן תורה, ויחשש מאד לטובתו של ישראל שמכל מקום כל אחד ואחד ירגיש ויתפעל מאור פני מלך המאיר ביום זה באור שהופיע לעם קרובו ביום חתנתו וביום שמחת לבו, על כן הוסיף יום אחד מדעתו ובזה פעל שיום

מתן תורה לא יהיה מכרח שיהא דוקא סמוך לימי הספירה, דאפלו אם לא יהא באפשרי לישראל לזכך עצמם ולהכין עצמם כראוי, מפל מקום הארת זמן מתן תורתנו לא יאבד מהם מחמת זה.

והנה אם היה זמן מתן תורה סמוך ממש לימי הספירה בלי הפסק, היה מקום לומר דאי אפשר לקבל הארת זמן מתן תורה כי אם למי שקיים בעצמו וספרתם לכם כמו שבא הרמז הנ"ל, אבל כיון שאינו סמוך לו שמע מנה דלא תליא זה בזה, אלא בעצומו של יום הקדוש ראוי להרגיש הארה זו מזמן מתן תורתנו, והינו דהוסיף משה רבנו יום אחד מדעתו. (פר אמור)

חתן סופר

רבי שמואל אונגפולד זצ"ל

השתוקקות ישראל בו' סיון לקבלת התורה בלי כפייה

נראה לי לישב קושית מגן אברהם (סי' תצד), שהקשה דאנו עושין יום טוב ביום חמשים לספירה, ומתן תורה היה לפי חשבון בשבת, דכולי עלמא בשבת נתנה תורה והוא נ"א לספירה, דביום ה' יצאו ממצרים והיה אז ט"ו בניסן, נמצא מתן תורה בו' סיון ולא בו' סיון, והוא תמיה רבה. **ואמרתי** בטעמא של דבר שהקדים הקב"ה יום אחד יו"ט לפני קבלת התורה, מפני שקבלת התורה בעצמו היה על ידי כפייה, וביום שלפני מתן תורה עדין היה בחדוה ושמחה מוכנים לקבל התורה, כמו שכתבו התוספות (שבת פח. ד"ה כפה) לתרין קושית המדרש, דהקשה סתירה להא דאמרו חכמינו ז"ל על פסוק ויתנצבו בתחתית ההר דכפה עליהם הר כגיגית, הא אמרו נעשה ונשמע.

ותרצו בתוספות דמתחלה אמרו נעשה ונשמע, אבל כששמעו הקולות וברקים חזרו לאחוריהם והצרכו לכפית הר כגיגית, נמצא דיום לפני קבלת התורה היה שמחה שלמה מצפים בחדוה לנתינת פלי חמדה, לא כן ביום קבלת תורה ממש. **על** כן בחר ה' וקבע יום זה אשר שמח ה' בעצמו ליום טוב, ומבקש מהם ראית פנים במקום מקדש להתענג עם בניו יותר ביום חמשים לספירה, שהיה עדין שמחתם שלמה וכוונתם רצויה, וניח ליה להקב"ה יום זה של שמחת הלב יותר מיום קבלתם שבאו לידי מעשה אלא על ידי כפייה.

קב חיים

רבי חיים צבי ארנרניף זצ"ל

טעם אכילת מאכלי חלב בשבועות להורות שבזכות ההלכה שהתחננו גובר על העליון זכינו לקבלת התורה

עוד אמנא טעם נכון על מאכלי חלב בשבועות, על פי מה ששמעתי מאזמ"ו הגה"ק זולה"ה שאמר משמיה דהגה"ק מהר"ש מבבלו זולה"ה, על המדרש שהשיב משה למלאכים שרצו לקבל התורה הלא אכלתם בשר בחלב אצל אברהם, דקשה הא כתיב (בראשית י"ח ט) וישתחמא ויחלב ויבן הבקר אשר עשה, חלב קדם ואחר כך בשר.

ותרין על פי דברי הרקאנטי, דחלב מורה על רחמים, ובשר על דין (וכדאיתא

בוהר הקדוש המובא במג"א סי' תצד), ולמאי דקימא לן תתאה גבר על כן אסור לאכל בשר ואחר כך חלב דיגבר הדין ח"ו, אבל חלב ואחר כך בשר מתר דרחמים גובר.

והטעם דקימא לן תתאה גבר, דחזוין דמלאכים רצו לקבל התורה, ואנן שוכני פתי חמר ואנחנו גברנו, על כן נקבע להלכה תתאי גבר, וכל זה אם אנחנו גברנו, אבל אם הם יקבלו התורה אם כן יהיה עלאה גבר, אם כן שוב אינם רשאים לאכל חלב ואחר כך בשר, דבשר עילאי ויגברו הדינים ח"ו.

ואם כן שפיר השיב להם דאיך תקבלו את התורה, דאם כן יהיה עילאי גבר, ואיך אכלתם בשר בחלב אצל אברהם הינו חלב ואחר כך בשר, ודפח"ח ושי"י. ועל כן לזכר זה אנו אוכלין מאכלי חלב בשבועות ואחר כך בשר, להראות הלכה פי תתאה גבר ועל כן זכינו לקבל התורה [וכו'].

וגם יש לומר טעם למאכלי חלב בשבועות לדברי זהר הקדוש הנ"ל דחלב רחמים ובשר דין, ונודע דתורה שבכתב הוא דין, ותורה שבעל פה רחמים, על כן מקדימים מאכלי חלב שמורה על תורה שבעל פה ואחר כך בשר להראות חשיבות התורה שבעל פה אצלנו עוד יותר מתורה שבכתב. (סי' מח)

פרי יהודה

רבי יהודה יודל ווונברג זצ"ל

קבלת הארת מתן תורה על ידי האחדות והשלום

זה היום טוב נקרא בתורה יום הבפורים וגם חג השבועות, וחו"ל הוסיפו לו

השם 'עצרת', כדאיתא בגמרא מגלה (לא) עזרא חזן להם לישראל שיהיו קורין קללות שבתורת כהנים קדם עצרת, ושבמשינה תורה קדם ראש השנה.

יש לומר טעם השם 'עצרת', דהנה בשני המועדים פסח וסוכות יש לכל רגל מצוה מיוחדת בפני עצמה, דהינו פסח אכילת מצה, סוכות ישיבה בספה ונטילת ארבעה מינים, אבל שבועות אין לו מצוה מיוחדת, שמתר לאכל מה שרוצה ובכל מקום שרוצה. **ולכך** רמזו לזו חז"ל בהשם 'עצרת' מצוה מיוחדת, כי 'עצרת' תרגומו (תרגום יונתן ויקרא כג לה) 'כנישין', שהוא משמעות אספה ואחדות, וידוע דרשת חז"ל על הפסוק (שמות יב ט) 'ויחן שם ישראל נגד ה' ויחן כאיש אחד בלב אחד, שהיה עם ישראל במדרגת אהבה ואחדות בשלמות, וזאת גרם שיהיו ישראל ראויים לקבלת התורה. **וכאשר** בכל חג השבועות נתעורר בשמים הענין של זמן מתן תורתנו, לכן כדי שיהיו ישראל ראויים לקבל ההארה של מתן תורה, נתנה להם מצוה מיוחדת בחג השבועות שיזדווגו באהבה ואחדות בבחינת ויחן שם ישראל, ועל זה מורה השם 'עצרת' שמשמעותו אספה ואחדות, והינו כדכתיב (בראשית מט א) 'האספו ואגידה לכם'.

וילמדו שואל

רבי שואל נחמיאש זצ"ל

סגלת דודי החטאים

אמר 'חטאתם' לשון יחיד, לרמז מה שכתב בזהר שאינו צריך לחפש על כל מה שעשה אם נשכחו ממנו, אלא על מה שזכר, ואחריהם 'משף השאר מה שנשכח ממנו ואינו יכול להשיג, וזהו חטאתם אשר עשו לשון יחיד כמו שכתבתי. **ואז** על ידי הודוי והשיב הקב"ה את אשמו, שהוא חיובו של המתודה, בראשו שהוא יצר הרע וחילוקיו פנודע מדודי של שעיר של יום הכפורים, כמו שנאמר (ויקרא טו כב) 'ונשא השעיר' וכו', כמו שכתב בזהר (רע"מ ח"ג רמח) וברז"ל (עיין ילקוט אחרי מות רמז תקעו) שהקב"ה משליף עונותם בראשו וברישי דעמיה. ויצר הרע גם כן נקרא ראשם של האיברים, שהוא קודם לפתח חטאת רבץ (בראשית ד ז), וזהו 'בראשו' רצה לומר באותו שנקרא ראשו של האדם.

יברכך ה' וישמרך. יאר ה' פניו אליך ויהינך (ו כד-כה)

חיים עד העולם

רבי חיים בידיה זצ"ל

התורה היא מעל המזל

מוכא במדרש (במ"ד יא, ו), 'יאר', וזה מאור תורה, שאיר עיניך ולבך בתורה וכו', כמו שנאמר 'כי גר מצוה ותורה אור' (משלי ו, כג). ונראה לבאר את פנות המדרש, בהקדים את המוכא בגמ' מ"ק (כח), בגנים, חיים ומזונות, אינם תלויים בזכות, אלא במזל.

עוד יש להקדים, את שכתב רבי אליהו אבן חיים בספרו 'הנתן אמרי שפר' (פר' וארא) בשם הראשונים, כי היה קשה בעיני ה' להוציא את ישראל ממצרים, שהרי ה' רוצה בקיום המצוות והמצוות ועל פי גזרת המזלות לא היה יכול שום עבד לצאת ממצרים (עי' רש"י שמות יח, ט), ועל כן הצריך ה' להוציאם בכח גדול ובכח חזקה, דהינו בטול המזלות.

עוד יש להקדים את דברי הזהר הקדוש (רע"מ פר' פינחס דף רטז ע"ב, בתרגום ללה"ק), 'פל בריות העולם, קדם שנתנה התורה לישראל, היו תלויים במזל, ואפלו בגנים חיים ומזונות. אבל אחר שנתנה תורה לישראל, הוציא אותם מחיוב כוכבים ומזלות וכו'. ומשום זה, פל המשתדל בתורה, בטל ממנו חיוב כוכבים ומזלות. **ומעתה** תובן פנות המדרש, אמר הכתוב

"יברכך ה' וישמרך", הינו בבגנים, בחיים ובמזונות. ואם יקשה, איך מועילה ברכה זו, והרי דברים אלו אינם תלויים בזכות אלא במזל, על זה אמר "יאר ה' פניו אליך" ב'מאור התורה', שעל ידי התורה יצאו מתחת שעבוד הכוכבים והמזלות, ובכך יכולות ברכות אלו להתקיים. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

נודע ביהודה

רבי יהודה אבן דנאן זצ"ל

זכות קבלת התורה אפשר לתת צדקה

מוכא במדרש (במ"ד יא, ה-ו), "יברכך", 'בעשר'. "וישמרך", 'שתעשה ממנו מצות'. "יאר", 'זה מאור תורה, שאיר עיניך ולבך בתורה וכו', כמו שנאמר, "כי גר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג).

ונראה לבאר את פנות המדרש, בהקדים את המוכא ב'תנא דבי אליהו' (זוטא, פרשה יט), שיעקב וישו חלקו ביניהם את העולמות. יעקב נטל את העולם הבא, ועשו את העולם הזה. ואם כן יש לשאל, כיצד עם ישראל, שהם מזרעו של יעקב, נהנים מהעולם הזה, שהוא חלקו של עשו. ועוד, כיצד הם נותנים צדקה לעניים ממה שאינו שלהם, והרי ה' "שנא גזל בעולה" (ישעיהא, ח). ותרוצו המפרשים (עי' בספר דברי אבות' פ"ג מ"ג להחיד"א, בשם רבי יהודה שמואל פרימח), 'ע"פ הגמ' בב"מ (כד), שהמציל מזוטו של ים הרי אלו שלו, ולפי שאם עם ישראל לא היו מקבלים את התורה לא היה קיום לעולם, וכדברי הפסוק "פה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמימי" (ירמיהו לג, כה). נמצא, שבזכות ישראל יש קיום לעולם, וממילא זוכים הם בעולם הזה כדן המציל מזוטו של ים.

וזו פנות המדרש, "יברכך", 'בעשר', "וישמרך", 'שתעשה ממנו מצות', הינו את מצות הצדקה. והסבה שהמזון שבנדף נחשב שלך, ואתה יכול לקים ממנו את מצות הצדקה, הוא בזכות "יאר", הינו 'מאור תורה' שישראל קבלו, ובכך קימו את העולם, שבזכות זה וכו' ל'ויחנך', הינו שחנן ה' אותם, יותר ממה שהיה מגיע להם לפני שקבלו את התורה, שאז היה עליהם להסתפק בלחם צר ומים לחץ, כדי קיום הגוף ולא יותר. ואחר שקבלו את התורה, חנן אותם ה' 'בעשר' שהוא שלהם מן הדין, ויכולים הם לקים את מצות הצדקה. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

פרשת נשא

כי יעשו מכל חטאת האדם למעל מעל בה' ואשמה הנפש ההוא והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו (ה ו-ז)

גבעת פנחס

רבי פינחס ביליצר זצ"ל

תשובה על עברת שוגג קדם שיבוא לידי מזיד

ונראה לעניות דעתי היות דרכו של יצר הרע היום אמר לו עשה כף, עד שיאמר לו לך עבד עבודה זרה, והינו מחטא יבא לידי אשם, ומשוגג למזיד, על כן יתחרט מיד בעוד שעדין שוגג שלא יבוא אחר כף לידי מזיד.

ומעתה זה שאמר כאן הקרא איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם, דהינו חטא שהוא שוגג, ידע שמזה יוכל לבא לידי למעל מעל בה' ואשמה הנפש ההוא שהוא מזיד, על כן והתודו את חטאתם, רצה לומר בעוד שאינו רק חטא יתודו ויתחרטו, וממילא לא יבואו לידי מזיד.

יתברך אותו יום חמשים לחג שבועות, כי יראת חטא קודם לחכמה במעלה ובזמן].

ומעתה יהיה מבאר יפה, משום דאי תאבד בעל הטורים עוד שמדקדק למה לא נאמר 'נשיא' על נחשון בן עמינדב רק 'למטה יהודה', מחמת שלמוד הוא אותו השבט להקטין עצמו ולהתנהג בענוה, כמו שמצינו שאמר יהודה (בראשית מד לג) 'ישב נא עבדך כו', וענוה היא המביאה ליראת חטא פנ"ל. וזה גם בן הורה לנו השי"ת בזה שצוה שנתחנך קריב קדם, שהוא קודם לחכמת 'ששכר במעלה ובזמן פנ"ל.

ולסניף אמרתי שלכן חג השבועות על פי הרב הוא בפרשת נשא, מחמת שיש בו שיכות זה לזה.

לכולי עלמא ביום נ"א לספירה נתנה התורה, ולמה קבע השי"ת חג השבועות ביום נו"ן לספירה, וזהו קושית המהרש"א דעבודה זרה (ג).

ומתריץ, דכונת השי"ת בזה להורות, דיראת חטא קודם לחכמה במעלה ובזמן, עין שם נו"ן לשון המהרש"א שם: לפי שלא היו ישראל אז ראויים לחכמת התורה עד שיטהרו ויקדשו עצמם מפל טמאת מצרים שיצאו משם, כמו שאמרו (אבות פ"ג מ"ט) כל שיצאת חטאו קודמת לחכמתו וכו', ועל בן היתה הטהרה במספר שבועה שבועות יום חמשים שהם מספרים קדושים כענין שבת שמטים ויובלות, ולפי שביום חמשים נגמרה הטהרה שזכינו אחר כך ביום נ"א לקבל התורה, קבע השם

ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר (ו יח)

צבי עדין לגאון

רבי צבי אריה פדר זצ"ל

יראת חטא קודמת לתורה

ופרש רש"י ז"ל בשביל שני דברים זכה להקריב שני לשבטים. א. שהיו יודעים בתורה. ב. מחמת שהוא נתן עצה לנשיאים להתנדב קרבנות. והנה קשה לי מעולם לפי שני הטעמים האלו הנה לו להשם יתברך לצות באמת שהוא קריב ראשון לכל השבטים.

ונראה לי עתה לתרץ על פי דברי הפעל הטורים, ובהקדם מה דאי תאבד בארץ חיים (סי' תצד) קושית המגן אברהם הלא

מעשי צדיקים

בגמרא על הצדקה, 'גדולה צדקה שמקורבת את הגאולה' (נבא בתרא י.), ו'גלגל הוא החוזר בעולם' (שבת קנא:). כי לא כל מי שהוא עשיר היום, הוא גם עשיר מחר. **הוא** שאמר הפתוב 'על הגאולה ועל התמורה', כלומר על הצדקה שיש בה שני טעמים, גאולה, ותמורה שהוא גלגל החוזר, היו מלפנים בישראל נוהגים, 'שלף איש נעלו ונתן לרעהו'. (יבנה של תורה)

הלומד ללא הפסק בלינה זה

ספר רבי חיים יהודה לייב אויערבאך זצ"ל ראש ישיבת המקובלים שער השמים, באחת השנים שפחזרתי בבקר חג השבועות מהתפלה, הגיע מולי שכני הגאון הצדיק **רבי משה יוסף הופמן** זצ"ל, הדן **מפאפא**, וכשהבטתי בפניו, ראיתי שהם מאירים וזוהרים יותר מהאפן הרגיל בו הפחזרתי.

שאלתי מדוע פניו מאירים היום, והוא השיב, "לא הייתי מספר זאת, רק אם כבר שאלת, אמר לי את הדבר המבהיל אשר ארע לי הלילה, כתלמיד בישיבתו של **החב"ד סופר** זצ"ל, שמעתי ממנו בשם אביו **החתם סופר** זצ"ל שכל הלומד ללא הפסק והסח הדעת כלל בליל שבועות, זוכה לגלוי אליהו.

במשך שנים נסיתי לעשות את הדבר, אך ללא הצלחה, מדבר בדבר קשה מאד להשגה, אך השנה זכיתי בישוב הדעת באפן מיוחד, והצלחתי לשבת ברפוז מלא ללא שום הסח הדעת שעות

שהתמלאו כל הכוסות בדמעות.

בשראה זאת הבין שיש דברים בגו, ומיד השתוקק להמנות עמהם בחבורה, אולם הם אמרו לו שצריך להמתין עד שיוכל להכנס לחבורה, אחר זמן מה הוא התקבל לחבורת הקדוש, ומאז דבק ברבי מנדל בדבקות עצומה שאינה נתנת כלל לשער בכל נימי נפשו ורוחו.

לימים אף ערך סעודה עבור חסידיו, ואמר שהיום כך וכך שנים מעת שנעשה מחסידיו רבי מנדל מוורקא. באותם השנים ארע שלא הגיע לוורקא במשך קרוב לשנה, דבר שהיה לפלא, כשנשאל על כך השיב, "שמעתי מלים מספר מרבי מנדל, והייתי צריך לעמל עליהם שלשת רבעי שנה". (מגיד דבריו ליעקב)

ושלף איש נעלו

מעטפה בחסיד עשיר שהגיע לחג השבועות לבעלזא, ופגש בבית המדרש יהודי עני שנעליו קרועות, מיד חלץ העשיר את נעליו השלמות ונתנו לעני, והוא עצמו נעל את הנעלים הקרועות של העני.

בשנידע הדבר להרה"ק **רבי יששכר דב מבעלזא** זיע"א, הוא נהנה מהמעשה ואף המליץ ואמר כי הדבר מרמז בפתוב (רות ד ז), 'וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו ונתן לרעהו'.

אחר הסביר את דבריו כי שני טעמים נאמרו

הכנה לקבלת התורה

בהיותו צעיר לימים נהל הרה"ק **רבי מנחם מנדל מווארקא** זיע"א חבורת אברכים בני עליה מבחרים, שאף הם כמנהיגם הסתירו את גדלתם, נראים היו כאנשים פשוטים שכל מעינם בהבלי העולם הזה, אף במסותרים להטה אש עבודת ה' בקרבם.

בתחלה לא נמנה עמהם הרה"ק **רבי דב בעריש מביאלא** זיע"א, ולא עוד אלא היתה בלבו תרעמת וטרוניה עליהם, יען שהיה רבי דב בעריש מתמיד עצום שעסק כל עת ורגע בתורה, ואלו אותם לא ראה כלל לומדים.

בליל שבועות לאחר השלחן הטהור של רבם הרה"ק **רבי יצחק מווארקא** זיע"א, כשפבר התחיל להאיר היום, הבחין רבי דב בעריש ברבי מנדל ובני חבורתו היורדים למרתף, ומיד החליט לעקב אחריהם ולעמוד על סודם.

הסתור רבי דב בעריש בירפתי המרתף, וראה את בני החבורה מתעטפים בטליתות ומתפללים שחרית במהירות, ואחר יושבים לשתות יין, כשראה זאת חרה לו הדבר מאד, היתכן, היכן החדש השלישי, היכן 'עשרת הדברות'.

המתין רבי דב בעריש במקום מסתורו, וראה כי אחר ששתו כל אחד כשתי כוסות יין, השתהרה לפתע דממה ורבי מנדל אמר כמה מלים שלא הצליח לשמעם, מיד הניחו כל החבורה את ראשם על הכוסות ובכו זמן רב, עד

פרשת נשא

והטיב את אָשְׁמוּ בראשו וגו' ונתן לאָשֵׁר אָטִים לו (ה ז)

אשה מאַרְץ מִצְרַיִם עִשְׂתָּה דָרָךְ אֲרָכָה וְהִגִּיעָה עַד הַרְה"ק רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעַלְזָא זיע"א, לַפְּנֵי עֲמֻדָה וּבְכַתֵּה אֹדוֹת בְּנֵה יְחִידָה שְׁנַפֵּל לְמִשְׁכָּב וְהַרְפָּאִים כְּבָר הַתִּיַאֲשׁוּ מִמֶּנּוּ, וְהוּא בָרַךְ אוֹתָהּ שֶׁהִשִּׁי"ת יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאָהּ.

משפנתה לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּהּ, יַעֲצוּ לָהּ שֶׁתִּלְךְ אֶל הַרְבֵּי פַעַם נוֹסֶפֶת, וְתִבְקַשׁ שִׁיבְטִיחַ לָהּ בְּשֵׁם ה', דְּבָר בְּטוּחַ, הִיא בָּאָה לַפְּנֵי בְּשִׁנִּית, וְאֵז הוֹרָה לָהּ שֶׁתָּבוֹא לְמַחְרַת, בְּלִילָה שְׁמַע הַגְּבֹאֵי קוֹל מְדַבֵּר מִבֵּית הַרְבֵּי וְתִמוּנָה לֹא רָאָה זֹלָתִי קוֹל, וְהוּא שְׁמַע אֶת הַרְבֵּי שׂוֹאֵל, "הֵאֵם תִּתְרַצֶּה עַל הַפֶּשֶׁר אֲשֶׁר אָנִי אֶעֱשֶׂה בֵּינֵיכֶם", וְהַקּוֹל הַשִּׁיב "הן".

למחרת כְּשֶׁבָּאָה לַפְּנֵי הַרְבֵּי, הוּא שָׂאֵל אִם הִיא עֹשִׂיָהּ, וְכִשְׁהִיא עֹנֶתָה שָׂכֵן, הַתְּעַנְנֵנוּ עַל עֲסָקִיָּה וְהֵאֵם הִיָּה לְבַעֲלָהּ בְּעֶבֶר שֶׁתֵּף בְּמִסְחָר הַזֶּה, וְהֵאֵם הַשֵּׁתֵף עֲדֵינוּ חַי, וְהִיא אֲמָרָה שֶׁהוּא נִפְטָר.

הרבי הוֹסִיף וְשָׂאֵל הֵאֵם אֲשֶׁת הַשֵּׁתֵף חַיָּה וְהֵאֵם הִיא עֹנֶיָה אוֹ עֹשִׂיָהּ, וְהִיא אֲמָרָה שֶׁהִיא בְּחַיִּים וְהִיא עֹנֶיָה, וְאֵז צָוָה עָלֶיהָ הַרְבֵּי שֶׁתִּמְהַר לְבִיתָהּ וְתַעֲנִיק לְאִשְׁתֵּי הַשֵּׁתֵף אֶלֶף כֶּסֶף, וְאֵז יְחִיָּה הַבֵּן הַחוּלָה.

הרבי הוֹסִיף וְסִפֵּר כִּי בַעֲלָהּ וּבַעֲלָהּ הָאִשָּׁה הֵיחָד לֹא מַעוֹת מִהַשֵּׁתֵפוֹת וְעַל יְדֵי כֶּף נִהְיָה הַקְּטָרוֹג מְלַמְעָלָה, וְעַתָּה כֹּאֲשֶׁר הִיא תִשְׁלַם לְאִשְׁתֵּי הַשֵּׁתֵף אֶת הָאֶלֶף כֶּסֶף, תִּסּוֹר תְּלוּנָתוֹ מֵעַלֵּיךְ וּמֵעַל בְּנֵךְ וּבְנֵי יְחִיָּה, הָאִשָּׁה עֹשֶׂתָה כְּדַבְּרֵינוּ, וְהִיא כְּתֹבָה מִבֵּיתָהּ שֶׁבְּנֵה חֲזֹר לְבִיתוֹ וְנִתְרַפָּא. (פֶּאָר וּכְבוֹד עַמּוֹ לַח)

ספר הַרְה"ק רַבִּי מֵאִיר מְדִינַת קוֹב זיע"א, הַרְה"ק רַבִּי אַבְרָהָם מְרֹדְכֵי מִפִּינְטְשׁוֹב זיע"א הִיָּה מְחַסִּדֵי הַרְה"ק רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק מְלוֹבְלִין זיע"א, חֲסִיד מְפַלֵּג וִירָא שְׂמַיִם גָּדוֹל, וְיוֹם אֶחָד תִּנָּה בְּאֲזֵנֵי רַבּוֹ הַקְּדוֹשׁ אֶת צַעְרוֹ, בְּתוֹ כְּבָר הַגִּיעָה לְפָרְקָהּ, אוֹלָם בְּיָדוֹ אֵין מְאוּמָה לְצָרְכֵי נְדוּנֵיתָהּ, וְלָכֵן הוּא מִתְקַשֶּׁה לְמַצָּא לָהּ שְׂדוּף.

אמר לוֹ הַרְבֵּי, שְׁמַע לַעֲצָתִי וְתִסַּע לַעֲוִיר קְרִשְׁנִיק, שֶׁם יִזְמִין לָךְ הַשִּׁי"ת כֶּסֶף שִׁיָּהֵה דִי לְכָל צָרְכֵי בִתְךָ וְתוּכַל לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף הַגּוֹן עֲבוּר בִּתְךָ, הַחֲסִיד הָאָמִין בְּתַמִּימוֹת גְּדוּלָה בְּדַבְּרֵי רַבּוֹ הַקְּדוֹשׁ, הַלֵּךְ

וכי את הגמרא אתה כבר יודע

ספר אֲבָרָךְ יָקָר כִּי בִימֵי בַחְרוּתוֹ לָמַד בִּישִׁיבָה קְדוּשָׁה וְהִסְפִּיק עֲשָׂרִים אוֹ שְׁלוֹשִׁים דְּפִים בְּזִמְנוֹ, וְגַם אוֹתָם לֹא יָדַע כְּרֵאוֹ, יוֹם אֶחָד בְּלַכְתּוֹ בְּרַחוּב פְּרָס בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁם לֵב לִפְתַּע שֶׁהִנֵּה רַבִּי יִצְחָק זָאב סוֹלוֹבֵיבִיץ מְבַרִּיסק זצ"ל עוֹמֵד עַל מַדְרָגוֹת בֵּיתוֹ שְׁעוֹן עַל הַמַּעֲקָה.

חשב הָאֲבָרָךְ כִּי נִקְרָאת לַפְּנֵי שַׁעַת הַכֶּשֶׁר לְשָׂאֵל קוּשִׁיָּא אֶת הַגְּרִי"ז מְבַרִּיסק, וּמִיָּד עָלָה בְּמַעֲלָה הַמַּדְרָגוֹת, בְּתַחֲלָה הִיָּה קֹשֶׁה לוֹ לִפְתַּח בְּדַבְּרִים, אַךְ בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא פְּתַח וְאָמַר, "אָנִי רוּצֶה לְשָׂאֵל אֶת הַרְבֵּי קוּשִׁיָּא שִׁישׁ לִי בִישִׁיטָה מְקַבְּצַת בְּבָא מְצִיעָא דֵף פְּלוּנִי".

הביט בּוֹ הַרְבֵּי מְבַרִּיסק וְשָׂאֵל, "וְאֵת כָּל הַגְּמָרָא בְּמִסְכַּת בְּבָא מְצִיעָא עִם רַשִׁי וְתוֹס' אֶתְּהָ כְּבָר יוֹדַע", אִיךְ שְׁשִׁמַּע אֶת הַדְּבָרִים הוּא נִמְלֵט מִהַמְקוֹם, אַךְ בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא הוּא הַתְּעוֹרֵר מֵהַדְּבָר, הַתִּיַשְׁב לְלַמֵּד, וּמֵאֵז כְּבָר לָמַד מִסִּפְר פְּעָמִים ש"ס וְאֶפְשָׁר לְשָׂאֵל אוֹתוֹ הֵיכָן גְּמָרָא זוֹ וְזוֹ.

לְיָמִים הַבֵּינֵן עַד כַּמָּה צְדָק הַרְבֵּי, "הִלְכְּתִי מְרַצָּה מֵעַצְמִי וְהִרְגַּשְׁתִּי שֶׁכָּל הָעוֹלָם שָׁלִי, וְלָמָּה, כִּי יֵשׁ לִי קוּשִׁיָּא עַל שִׁיטָה מְקַבְּצַת בְּבָא מְצִיעָא, תִּגִּיד אֶת הַדֵּף גְּמָרָא מַה כְּתוּב בּוֹ, מַה כְּתוּב בְּרַשִׁי, מַה כְּתוּב בְּתוֹס', וּמַה כְּתוּב בְּכָל בְּבָא מְצִיעָא", הוּא הַתְּעוֹרֵר וּמֵאֵז הַחֵל לְלַמֵּד כְּרֵאוֹ. (הַתְּנַן עֲצֻמַּךְ לְלַמּוֹד תּוֹרָה)

חזר בפעם השש עשרה

כאשר הִיָּה הַרְה"ק בַּעַל הַתִּיַאֲשׁוּ זיע"א בֵּן שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה, חֲזַר עַל כָּל הַתְּלַמוּד עִם כָּל הַרְאִשׁוֹנִים וְהַאֲחֲרוֹנִים ט"ז פְּעָמִים. כֹּאֲשֶׁר שְׁמַעְנוּ מִפֶּה קְדוֹשׁ שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ בְּעִיר מְאֵהֲלִיב שְׂאֲצֵל נִהַר דְּנִיֶּסְטֵר, חֲזַר עַל כָּל הַתְּלַמוּד בְּפַעַם הַשֵּׁשׁ עֲשָׂרָה בְּעִמֻּדָה, לִילָה וְיוֹם לֹא פָסַק פּוּמִיָּה מְגִירְסָא. (הַקְּדַמַּת שְׁלַחַן עֲרוּךְ הַרְבֵּי)

מסכת מכות תלנה אותי

באחד הַשִּׁיחִים נִפְלַט מִפִּי הַדִּין מִפֶּאֱפָא רַבִּי מִשָּׂה יוֹסֵף הוֹפְמָן זצ"ל, כְּשֶׁהוּא מִתְבַּטֵּא עַל עַצְמוֹ וְאוֹמֵר, "מִסְכַּת מִכּוֹת שְׁעִבְרָתִי עָלֶיהָ כְּרַבְּבָה פְּעָמִים, הִיא שֶׁתִּלְךְ בְּרֵאשׁ הַמְּלוּיִם אוֹתִי אַחֲרֵי אֲרִיכוֹת יָמִים, בְּדַרְךְ לַפְּנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד. (מִי בָאֵר מִיָּם חַיִּים)

אַרְכוֹת, מְבַלִּי שְׂאִסִּים דַּעֲתִי אֶפְלוֹ לְרַגַע מִן הַלְמוּד וְעַמֵּל הַתּוֹרָה.

תוך כְּדֵי הַתִּיַשְׁב לְיָדֵי אָדָם שְׂאֲחֹז בְּיָדוֹ אֶת הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, וְהִצִּיעַ לִי לְשַׁמַּע אֶת הַסְּבֵרוֹ עַל קִטַּע מִסִּים בְּזֶהר, קִטַּע שֶׁהִיָּה מְקוּשָׁה לִי בְּמִשְׁךְ שָׁנִים וְכַעַת הוּא פְּרָשׁוֹ בְּאֶפְסוֹן מְפֹאֵל, שֶׁמַּחְתִּי הִיָּתָה גְּדוּלָה. עֲצָמִתִּי עֵינֵי כַּמָּה רְגָעִים כְּדֵי לְסַדֵּר אֶת הַדְּבָרִים בְּמַחֲשַׁבְתִּי, אַךְ כְּשֶׁפָּקַחְתִּי אֶת עֵינֵי לֹא מְצָאֵתִיו, פָּרַח לוֹ אִישׁ הָאָמֵת.

"כְּשִׁשְׁמַעְתִּי" זֹאת, סִיִּם רַבִּי חַיִּים הִוֹדָה לֵיב, "נִגַּשְׁתִּי אֶל הַדִּין מִפֶּאֱפָא, נִשְׁקַתִּיו עַל מַצּוֹחַ, וְקִרְאֵתִי בְּקוֹל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁנָתָן לוֹ שְׁלוֹם וְהַחֲזִיר לוֹ שְׁלוֹם." (מִי בָאֵר מִיָּם חַיִּים)

בחתנה שלך אתה רוצה שירקדו

נהוג בְּהַרְבֵּה בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּישִׁיבוֹת לְרַקֵּד בְּלִיל שְׁבוּעוֹת אַחַר תְּפִלַּת הַחֵג, וְכֵן גַּם נִהְגוּ בִישִׁיבְתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמָּן אוֹיעֶרְבֵךְ זצ"ל, פַּעַם נִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד הַתְּלַמִּידִים וְשָׂאֵל אִיךְ מֵתָר לְרַקֵּד בְּיוֹם טוֹב, הָרִי מְבַאֵר בְּשׁו"ע (ש"ס ג') שְׂאִין לְרַקֵּד בְּשַׁבַּת וְיוֹם טוֹב.

השיבו רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמָּן בְּמִתְקַן לְשׁוֹנוֹ, בְּחַתְנָה שֶׁלְךָ אֶתְּהָ רוּצֶה שִׁירְקָדוּ, אַךְ הַקַּב"ה רוּצֶה שִׁירְקָדוּ בְּיוֹם הַנִּשְׁוֹאִין שְׁלוֹ שֶׁהוּא יוֹם קְבִלַּת הַתּוֹרָה, זֹהִי רְקִידַת מַצּוֹה שֶׁמַּתְרַת בְּשַׁבַּת וְיוֹם טוֹב, וְגַם אֵין זֶה מְמַשׁ רְקִידָה. (שְׁלַמִּי מוֹעֵד)

לא כף כתוב

עד סוּף יָמָיו הִיָּה הַחֲסִיד הַמְּפֹאֵל רַבִּי אַבְרָהָם שְׁלֹמֹה בְּרוּם ז"ל יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד עִם חֲבֵרוֹתוֹת בְּכָל עֵת וְרַגַע, כֹּאֲשֶׁר הִרְגֵּל מְנַעֲרֵיו בְּבֵית מְדֻרְשׁוֹ שֶׁל רַבּוֹ הַרְה"ק הַשֵּׁתֵף אָמֵת זיע"א, גַּם כְּשֶׁכְּבָדוֹ עֵינָיו מִזְקָן, הָיוּ יוֹשְׁבִים וּמְקָרִים לַפְּנֵי גְמָרָא וּמְדַרְשׁ, זֶהר וְתָנָא דְּבִי אֵלֶיהוּ, סִדּוּרוֹ שֶׁל שַׁבַּת וְשֵׁתֵף אָמֵת.

ספר אֶחָד הַחֲבֵרוֹתוֹת, בְּעוֹד אָנוּ הַיִּינוּ יוֹשְׁבִים לַעֲתִים וּמְשַׁבְּרִים שְׁנַיִם בְּדַבְּרֵי הַזֶּהר, הוּא הִיָּה מִתְקַן אוֹתָנוּ עַל פֶּה, לֹא כֶּף כְּתוּב אֶלָּא כֶּף כְּתוּב, בְּזֶהר בְּגִמְרָא בְּרַשִׁי בְּתוֹסְפוֹת וְגַם בְּמַהֲרַשִׁי"א, כִּי אִישׁ קְדוֹשׁ הִיָּה וְזָכְרוֹנוּ כְּשֶׁל אִישׁ קְדוֹשׁ, עִם הַזְּמַן הַתְּרַגְּלָנוּ לְשַׁמַּע אוֹתוֹ אוֹמֵר, "אֶתְּהָ לֹא אוֹמֵר טוֹב, לֹא כְּתוּב כֶּף". (לִיקוּטֵי אֵשׁ)

את הכסף שלא יבא לידי חלול השם, כי הרי אותך הבעל הבית לא יחשד בגנבת המעות.

הוא הוציא את הכסף שהיה מנח בעשרים חבילות ומסרם ליד האורח, וכאשר בעל הבית נכנס לחדרו כמנהגו לדבר עמו, הוא בקש שישפר פעם נוספת את דבר הגנבה, ובעל הבית מלא את בקשתו.

אז אמר לו רבי אברהם מרדכי, ביכלתי לפעל שפספף ישוב בשלמות, אך בתנאי שתתן לי תקיעת כף שלא תכריח אותי לגלות לך כיצד ומהיכן, אותי הרי לא תחשד שאני גנבתי את הכסף, כי מעולם לא דרכו פפות רגלי על אדמת העיר הזאת.

בעל הבית נתן לו מיד תקיעת כף על הדבר, ואז הוציא האורח את הכסף והניחו על השלחן, בעל הבית שהכיר מיד את החבילות שהיו עם החותם שלו וראה שכל הכסף שב בשלמותו, שמח מאד ונפל על צואר האורח ונשקו, והודה לו על חסדו הגדול שעשה עמו.

אחר לקח בעל הבית חבילה שלמה של אלף כסף והעניק לאורח שכר טרחתו, כשהוא אומר שהוא מאמין שזה היה רק בכחו של הרבי הקדוש מלובלין, ויברכהו, והוא נסע לדרכו בשמחה רבה.

כשתזר רבי אברהם מרדכי מפניטשוב ללובלין וספר לרבי את כל קורותיו בקרשניק, אמר לו הרבי, "כח התשובה של אותו מלמד לא נתן לי לישן בלילות". (נפלאות הרבי)

ישא ה' פניו אליך ויטם לך שלום (ו טו)

עוד בהיות הצדיק רבי יעקב מוצפי זצ"ל מתגורר בבגדד, הוא הקים חברה בשם 'אהבת שלום' אשר כל תפקידיה היה להשפין שלום בין איש לרעהו ובין אדם לחברו, ועמד בראשה.

היו לילות שרבי יעקב הזמין לביתו אנשים להפגש עמו מחמת שהיה ביניהם מריבות ואי הבנה הדדית, הוא היה יושב ומדבר עמהם בסבר פנים יפות, באהבה ובחבה יתרה ובסבלנות עצומה, בלא להראות להם כל סימן של גיפנות.

כדי להשקיט את כעסם היה אומר, "גם אני בביתי לפעמים בא לידי וכוחים, אבל אחר כך מותרים", ולא נח ולא שקט עד שהיה משיג את מטרותו, ואז היה מלווה את שני היריבים, בשמחה ובטוב לבב. (ארי עלה מבבל)

יום אחת בקשו המלמד שילך עמו לטיל על פני השדה לשאף רוח צח, ושם פנה אל האורח ואמר שיש לו בשבילו עצה טובה איך להשיג את מטרות חפצו שהיה לו לצרכי נשואי בתו, רק שיהיה לכו חיל ויעשה ככל אשר יורהו.

המלמד התודה בפניו ברב בוששה, כי אחר שחלפו חמש שנים מאז שהחל ללמד עם הבנים של בעל הבית, כלם הוקירוהו וכבדוהו וספקו לו פרנסתו ברוח, אבל הוא חטא בנפשו ושלם למיטיבו רעה תחת טובה.

יום אחד הוא ראה את בעל הבית סופר ומונה סכום כסף עצום, מסדר אותו בחבילות, ומניח אותם בארגז, כשפנה בעל הבית והלך, תקף עליו יצרו למעל מעל באיש חסדו ומיטיבו, והוא לקח את כל הכסף שעלה לסכום של עשרים אלף כסף.

מיד אחר שהטמין את הגנבה, הוא התחרט על המעשה הרע שעשה לשקר באמונתו ולחמד ממון אחרים, אך כאשר רצה להחזיר את הכסף על מקומו, הוא כבר שמע את קול צעקת בעל הבית הזועק מר על כספו שנגנב ממנו, וקול זעקת המשרת, גבר אמלל שהכה מכות אכזריות מאת בעל הבית ושוטרי הממשלה.

בכל לבו הוא רצה להודות שהוא גנב את הכסף, אך כשהבין את גדל חלול השם שיהיה מכף שאיש כמוהו עשה נבלה כזאת, הוא הלך מחוץ לעיר והתגלגל על הקוצים והברקנים, לענות את נפשו על כל הענוים שהוא גרם לאיש יהודי בחנם על לא חמס בכפו.

מאז לבו פואב לו מאד ובכל יום הוא בוכה לפני ה' ומתחרט בכל לבו על אשר חטא לאלקים ולאיש מיטיבו, כמה פעמים הוא רצה להשיב את הכסף המנח אצלו בשלמותו, אך ירא מאד שלא יהיה מזה חלול השם גדול.

גם להשיב את הכסף בסתר אינו יכול, כי הוא ירא פן תשלט בו יד אחרים קדם שיודע לבעל הבית שפספו נמצא, הוא מאמין באמונה שלמה שהרבי הקדוש יודע את כל זה ברוח קדשו, ומרגיש את צערו הגדול שנגע עד כלות הנפש, לכן הוא שלח אותו לכאן.

עתה שמע בקולי, תרחם עלי ותהיה לי לעזר, קח ממני את הכסף ותחזירו לבעל הבית, ובטח הוא לא יקפח את שכרך ויפריש לך לצרכי הוצאות בתך, הנני בטוח בך כי תמצא דרך להחזיר

מיד לקרשניק ונכנס שם לאכסניא ושכר לו חדר, שם ישב על התורה ועל העבודה.

משיראה בעל האכסניא שהאיש כבר בביתו שבועים ואינו עוסק במסחר, רק יושב ועוסק בתורה ובעבודת ה' כל היום, היה הדבר לפלא בעיניו, הוא נכנס אל חדר האורח ושוחח עמו על דא ועל הא, אחר שאל, אני רואה שכבודו יושב בביתי ואינו עוסק בשום מסחר, מהי סבת ביאתכם הנה.

ספר רבי אברהם מרדכי בתמימות, שהוא בא הנה בפקדת רבו הקדוש מלובלין שהבטיחו שפה ישיג את מחסורו לצרכי הוצאות חתנת בתו, והוא בעצמו אינו יודע עדין באיזה אופן תבא ישועתו, ויתמה הבעל הבית מאד.

אחר התענין החסיד אצל בעל הבית על מצבו, והוא אמר שיש לו ברוך ה' פרנסה מעסק האכסניא ברוח גדול, אמנם מלפנים היו הימים טובים מהיום כי היה סוחר גדול ועשיר, אך פתאום הוא אבד את כל הונו בענין רע.

היה זה כאשר באתי מהיריד בדנציג שם מכרתי את סחורתי ברוח גדול, כשבאתי לביתי שמח מאד, ספרתי את הכסף וסדרתי אותו בעשרים חבילות, בכל חבילה אלף כסף, רשמתי על כל חבילה את מספר הכסף הנמצא בה ושמתתי את חותמי עליה, אחר הנחתי את הכסף בארגז ויצאתי לשוק, ומיד כשבאתי בחזרה ראיתי שהארגז נפתח והכסף נעלם.

מאחר וידעתי שלא היה איש בביתי, נפל החשד על המשרת שלי, אבל ככל שרציתי להשפיע עליו במכות וביסורים שיחזיר לי את הכסף, הוא באחת שאינו יודע כלום מהכסף ואינו רוצה להודות, כך נשארתי עד היום בלא כסף מזמן, אבל השי"ת משפיע לי כל צרכי מהאכסניא ואני מודה לו על כל חסדיו.

בחצר האכסניא התגורר מלמד שהבעל הבית החזיק בביתו כדי שילמד עם בניו, וגם אחר שכבר גדלו בניו ולא למדו עוד אצלו, הוא המשיך להחזיקו בביתו כשהוא מספק לו כל צרכי ביתו ונותן לו דירה נאה בחצר, כי המלמד היה איש יקר רוח תלמיד חכם גדול ואהוב לכל.

כאשר המלמד ראה את האורח היושב ועוסק בתורה תמיד, הוא נכנס אליו ודברו ביניהם, והם התקרבו זה אל זה באהבה וחבה, האורח ספר לו על מגמת ביאתו הנה בפקדת רבו הקדוש, ואלו המלמד ספר לאורח על כל הטוב שגומל עמו הבעל הבית כבר עשרים שנה.

שבועות

אורחים לחג השבועות

מהלך היה הרה"ק רבי שמואל מליובאוויטש זיע"א, הוא שנתקדש בשמו: אדמו"ר מהר"ש, במרפסת הגדולה אשר בקומה השנייה של ביתו. היו אלו שעות לפני הצהריים של ערב חג השבועות, והרבי, למרות ששקוע היה בשרעפיו ובהתבוננות בענייני חסידות מעמיקים, הבחין באחד מחסידיו כשהוא מהלך בדרכו ופניו עצובות מאוד. ניכר היה עליו כי דאגות מטרידות את מנוחתו, ושאלו הוא מוצא מנוחה לנפשו הכאובה.

אותו חסיד התגורר בקצה עיירת ליובאוויטש ואת פרנסתו הדחוקה מצא מאכסנייה שהייתה בבעלותו. האיש הציע באכסנייתו שירותי לינה והסעדה טובים אך פשוטים בעליל, וקופצים רבים לא היו עליה. היה זה כעין גלגל החוזר: אילו היה ביד האיש סכום כסף נאה להשקעה הוא היה בונה את האכסנייה במקום מרכזי בעיירה ובסגנון מכובד כמו בערים הגדולות. אם אכן הייתה האכסנייה כזאת, הרי שאורחים רבים היו מתדפקים על דלתותיה ומשלמים כהוגן על האירוח והשהות בה. אלא שהאיש היה עני, אכסנייתו הייתה בקצה העיירה, לא רבים היו האורחים שהגיעו אליה, ואף הם התקשו לשלם סכומים נאים.

חייו של האיש התנהלו לאיטם מתוך דחוקת רבה, כשפעמים רבות אפילו פרוטה לפורטה לא הייתה מצויה בכיסו, שלא לדבר שלא היה לו כסף כדי לקנות מצרכי מזון בסיסיים עבור הפעלת מטבח האכסנייה. בדיוק כך היה מצבו של האיש באותו ערב חג השבועות. הוא לא ראה כל מוצא לבעייתו, ומשכך החליט לצאת אל האוויר הפתוח ולהרהר כדת מה לעשות.

היו רגליו של האיש מוליכות אותו ומבלי משים הוא עבר מתחת לביתו של הרבי מהר"ש. המהר"ש הבחין באיש ובפניו הדאגות וקרא לו בשמו. האיש נעצר, בדק מהיכן קוראים לו, והופתע לראות כי הרבי הוא זה שקורא לו. הרבי שאל אותו ברחימאיות: אמור נא, מדוע פניך רעות וכאובות, והרי עומדים אנחנו בערב חג השבועות, ועלינו לקבל את התורה מתוך שמחה וטוב לבב!?

האיש נרעש כולו מההתעניינות הכנה והאזהבת של הרבי, נענה ואמר בקול: רבי, וכי יכול אני שלא להיות מוטרד ממצבי הכלכלי הקשה. הרי ערב חג היום, ובעוד שבכל בתי ישראל כבר מתבשלים הסירים עם הבשר והדגים, ועקרות הבית מכינות את מיטב

חלות ועוגות נכנסו לתנורים, והמיטות הוצעו בכרים ובכסתות.

הרבי לא נקב במספר האורחים העתידיים להגיע, אולם האכסנאי חשב לעצמו שאם הרבי דיבר על אורחים רבים, הרי שראוי להיערך לכמאה אורחים. אמנם מעולם הוא לא אירח כמות כזאת של אנשים בבת אחת, אך עדיין היה זה אפשרי. כמאה מיטות הוצעו, וכמאה מקומות ישיבה הוכנו ליד השולחנות. את המאכלים הכינו בהרחבה גדולה, שיהיה די והותר למאה איש ואפילו יותר.

ההיערכות נעשתה בזריזות רבה, וכאשר הכל כבר היה מוכן, לא נותר לאכסנאי אלא להמתין בסבלנות לבואם של האורחים הרבים, אלא שהם בוששו מלבוא. שעה חלפה ועוד שעה, ואיש לא התדפק על דלת האכסנייה. השעון התקדם במהירות רבה, וגם השמש החלה לנטות מערבה. השמחה הגדולה שהייתה בליבו של האיש, התהפכה למתח ועצבנות: אין אורחים.

תסריט הגיוני החל לרצד מול עיניו של האכסנאי: אם האורחים עליהם דיבר הרבי לא יגיעו, הרי שההפסד שלו יהיה כפול ומכופל. לא זו בלבד שהוא לא ירוויח כלום מכל הכסף הרב שאותו ציפה להרוויח, הרי שהוא גם יאלץ לזרוק לאשפה את כל כמויות העצומות של האוכל אותם הכין. בתנאי מזג האוויר של חודש סיון, האוכל לא יוכל להשאר טרי וטוב יותר מיומיים, ואין לו מה לעשות עם האוכל. בכל מקרה, הרהר האיש לעצמו במתח מתגבר יותר ויותר, הפכתי לבעל חוב' על עשרה רובלים, ואין לי כל דרך להחזיר את הכסף לרבי.

השעון כבר הראה על זמן לא רב לפני הדלקת הנרות, ועדיין אף אורח לא נראה בשערי האכסנייה. בני ביתו לא הפסיקו לדחוק בו ולשאול אותו שוב ושוב על אותם אורחים שלא נראה שהם עתידיים להגיע. אשתו של האכסנאי הייתה מודאגת מאוד, ולא הבינה מה היה לו לבעלה שיצא לפרויקט ענק כזה על אירוח מאה אורחים, כשאיש מאותם אורחים לא הודיע תחילה על בואו.

האכסנאי הסתובב בבית כארי בסוגר, הוא חיזק שוב ושוב את בטחונו בדברי הרבי ואמר לעצמו בקול ברור: אני מאמין באמונה שלימה בה' ובמשה עבדו! אני מאמין שכל דברי הרבי יתקיימו וכי דבר אחד מדבריו לא ישוב ריקם! אני יודע שכל דברי הרבי אמת וצדק, והאורחים אכן יגיעו לביתי לכבוד חג השבועות.

כשהגיע זמן הדלקת הנרות ואף אורח לא נראה בפתח האכסנייה, כבר לא ידע האכסנאי

מטעמי המטבח החלבי לכבוד מנהג אכילת מאכלי חלב, ביתי ריקם, ובכיסו אין מטבעות כדי לקנות מעט אוכל לכבוד יום טוב. הרבי תוהה מדוע אני מיצר ודואג, ובכן, זו התשובה.

המהר"ש הרהר קמעא, נשא עיניים צופיות למרחוק, ולאחר מכן אמר: הבט נא אל האופק וראה אורחים רבים המתעתדים להגיע לליובאוויטש לכבוד החג. אל לך להישאר שלו ושאנן ולא להיערך בהתאם. הרי אכסנייה יש לך, ומוטב תעשה אם תתכונן כראוי לכבוד כל האורחים שיבואו להתארח אצלך במשך ימי החג. לו לעצתי שמעת, סיים הרבי ואמר, פנה כעת אל השוק העירוני ותקנה שפע גדול של מאכלים, ולך עמם במהירות לביתך והכן אותם לכבוד יום טוב.

הרים האכסנאי את עיניו בפליאה רבה ואמר: רבי, רצוני לציית לדברי הרבי ולעשות בדיוק כהוראת קדשו, אך כיצד אוכל לעשות זאת כשאין בכיסו אפילו מטבע אחת, ואילו הרבי מדבר איתי על רכישת מאכלים עבור אורחים רבים. איזה בעל חנות יסכים לתת לי באשראי, כשמצבי הדחוק והקשה ידוע לכל.

חיך הרבי ואמר לאכסנאי: הסר דאגה מליבך! אני אלווה לך עשרה רובלים. עודם מדברים, והרבי ירד מהמרפסת אל הרחוב, הוציא עשרה רובלים, שהיו סכום נכבד מאוד באותם הימים, והושיט אותם לאיש כשהוא מפטיר ואומר: הנה לך סכום כסף מספיק כדי שתוכל לקנות את כל צרכי החג בהרחבה רבה. אל תחסוך בהוצאות ותשתמש בכל הכסף כדי לרכוש את מיטב המאכלים לכבוד יום טוב.

היהודי, באמונה פשוטה בדברי הרבי, חזר במהירות לביתו, רתם את הסוס הכחוש לעגלה ויצא ל'מסע קניות' בשוק העירוני. בתחילה רמזו לו בעלי החנויות, באי נוחות בולטת, שלא יקח יותר מדי, שכן אין הם מסכימים לתת לו בהקפה. אולם האכסנאי, בשמחה גלויה, הודיע להם כי הוא אינו זקוק לקו האשראי שלהם. יש עמו כסף מזומן, והוא ישלם על כל שיקח.

במרץ רב מילא האכסנאי את העגלה בכל טוב ומיטב: פירות וירקות, בשר ודגים, קמח ויין, ועוד מגדנות כיד ה' הטובה עליו. כשהוא נסע אל ביתו, בקושי יכול היה הסוס הכחוש לסחוב את העגלה.

מיד עם כניסתו לבית הוא הכריז בקול: ישועת השם כהרף עין! הרבי אמר לי כי אורחים רבים עומדים להגיע אלינו, וחובה עלינו להיערך בהתאם. לדאוג להם לאוכל ולמקומות לינה. עד מהרה הצטרפו כל בני הבית למלאכת ההכנה, הסירים עמדו על האש,

את העגלות עושות את דרכם עם האורחים ומתקרבות לליובאוויטש. אולם ברור שכוונתו של הרבי היתה לראיה רוחנית עילאית ומופלאה. כשעומדים במקום גבוה, במדרגה רוחנית גבוהה כמו של הרבי, והשמש מאירה כאשר הגשמיות אינה מסתירה בפני הרבי, אז רואים למרחוק.

על הפסוק (שמות כ ח): 'וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים', פירש הרה"ק רבי יהודה לייב מזאקילקוב זיע"א, תלמידים המובהק של רבותינו הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א והרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, בספרו 'ליקוטי מהרי"ל': כאן היה כאן נמצא דבר נפלא לבעלי שכל, להשכיל לבותם בטוב טעם ודעת, העיקר הדבר שצריך ללמד לעצמו לעת בואו לשכינת הצדיק העובד את ה' באמת בגודל פחדו ויראתו, **העיקר הלימוד מהצדיק להביט לפנימיות עבודתו בקודש ולגודל ענותנותו, לא כאותן האנשים מחוסרי ההבנה אשר לא ידעו כלום, ועושים הטפל להעיקר** וצופים בהכנת הצדיק להמצוה איך שהצדיק מתרעש ומתפחד לפני עשותו המצוה, ומחמת זה נדמה להם כי נשבר לבבם בקרבם, והמה מתנענעים ג"כ, ונמשל כבהמות נדמו, כי עבודתם הבל, ולריק יגיעו.

ומי האיש החכם יבין את זאת, כי העיקר להביט לפנימיות העבודה של הצדיק ליקח לעצמו מוסר השכל לכל ענין ולכל דבר. כאשר אירע לי בעצמי, פעם אחת חגגתי את חג הסוכות בק"ק לובלין אצל איש האלקים וכו' רבינו יעקב יצחק זצ"ל, והלך קודם הלל לסוכה לברך על נטילת לולב על הד' מינים, והלכו אחריו כל הבאים, וגם אני הלכתי בתוכם להסוכה, והיה הצדיק מתרעש ומתפחד קודם הברכה בבהלות עצומות ותנועות גדולות לערך שעה, והעם שהיו שמה היו מסתכלים בזה, כי נדמה זאת להם להעיקר, והיה דומה להם שמשגיגים יראה גדולה והיו מתנענעים ג"כ ברתת ובזיעה כאשר נדמה להם, אבל אני ישבתי על הספסל ולא עשיתי את הטפל להעיקר, רק המתנתי אחרי כלות הבהלות והתפחדים ואז עמדתי להביט היטב לברכתו אשר בירך, ואין לשער מדרגתו הגדולה בשעת הברכה. וזה הענין נלמד מהפסוק שלפנינו, 'וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת ההר עשן', 'וירא העם וינעו' ג"כ, אבל 'ויעמדו מרחוק', 'ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים', כי לא השגיח לקולות וברקים, רק לפנימיות של עשרת הדברות, וזו הוא התפארות של משה אשר התורה מפאר בו בזה. וכן נזכה אנחנו בני ישראל המתאספים בקהלות הקודש לקדושי עליון, לבוא לתכלית האמת בכל דבר.

מעניינא דיומא.

לאחר הסעודה ביקשו האורחים לומר 'תיקון ליל שבועות', אולם רובם ככולם היו עייפים מאוד מהנסיעה המטלטלת, ולכן ניסו לראות היכן יוכלו לנמנם מעט לפני תפילת שחרית כדי שדעתם תצטלל עליהם לתפילה ולקריאת התורה של מתן תורה. כמאה מיטות היו מסודרות באכסנייה, ועבור האחרים, הגה האכסנאי רעיון מקורי: מזג האוויר היה נעים וטוב, רוח קלילה נשבה, והוא פרס עבור כל המעוניינים מצעים נקיים על מרחבי הדשא שהקיפו את האכסנייה.

החג כולו עבר בהתרוממות הרוח והחסידיים היו שמחים ושבעי רצון מהאירוח הנאה שניתן בעין טובה ובנפש חפצה. במוצאי יום טוב, לפני שהחסידיים עזבו את האכסנייה, הם עברו דרך בעל האכסנייה ושילמו לו את דמי האירוח בדיוק כפי שמשלמים באכסניות הגדולות והטובות, והיו כאלה שאף הוסיפו תשר משלהם כהוקרה על תושיית בעל האכסנייה בשעת דחקם.

כשסיים בעל האכסנייה לגבות את התשלום מכל האורחים, עוד בטרם החל במלאכת הסידור והנקינות של האכסנייה, הוא מיהר אל ביתו של הרבי מהר"ש. כשכולו חיוך נכנס האכסנאי אל חדרו של הרבי והושיט לו את עשרת הרובלים שקיבל בהלוואה. הרבי התעניין אצלו על החג ועל האורחים, ואילו האכסנאי לא חלד מלהודות לרבי על הטובה הגדולה אשר גמל עמו.

בסיום השיחה, גמגם האכסנאי מעט ושאל את הרבי בזהירות: רבי, יכול אני לשאול שאלה קטנה את הרבי? הרבי מהר"ש הנהן בראשו, והאכסנאי, נבוך לגמרי, שאל את הרבי בזהירות רבה: רבי, ילמדנו רבינו מה פשר הדבר שהתרחש בערב החג, והרי אם הרבי החליט לעשות לי טובה גדולה כל כך ולבשר לי על בואם של האורחים, מדוע לא יכול היה הרבי גם לומר לי במדויק את הזמן שבו יבואו האורחים.

האכסנאי המשיך ואמר, מדברי הרבי היה נראה כאילו האורחים עומדים להגיע תוך זמן קצר. מיהרנו מאוד את ההתארגנות, ולבסוף חיכינו שעות ארוכות עד שהאורחים הגיעו סמוך לכניסת החג. אילו היה הרבי אומר לנו שהאורחים יגיעו בשעה מאוחרת כזאת, גם היינו נערכים ברוגע לקראת בואם, וגם לא היינו סובלים צער ועגמת נפש מרובה כשנראה היה לנו כי לשווא עבדנו.

הרבי חיך ואמר בניחותא: הלא עמדנו במרפסת בשעת שיחתנו. בוודאי תדע כי אם עומדים במקום גבוה, השמש מאירה והראות טובה, ניתן לצפות למרחוק, ולכן נדמה היה כי הם קרובים להגיע.

היהודי הפשוט חשב שהרבי ראה בעיניו

מה לעשות ומה לחשוב. השמחה הגדולה התהפכה לצער עצום והוא לא ידע את נפשו: הרי ברור שאותם אורחים לא יסעו בעגלה אחר התקדש החג, ואם כן, ברור שהאורחים כבר לא יגיעו. במחשבה שנייה, אמר האכסנאי לעצמו: הרי כבר אין בידי מה לעשות, אם כן, מדוע שלא אשמח בשמחת החג. הרי מאכלים בשפע יש לי, ויכול אני גם למצוא בבית הכנסת אחרי התפילה כאלה שאין להם היכן לאכול ולהזמין אותם לביתי. הם אכן לא ישלמו לי על כך, אולם מוטב שהאוכל הרב לא ילך לאיבוד.

האכסנאי כבר היה לבוש בבגדי יום טוב, והוא יצא ברגשות מעורבים אל עבר בית הכנסת. עודו מהלך בשביל שליד ביתו כשהוא שקוע בהרהורים, והנה קול רעש חזק נשמע באזניו וגל של חול מתרומם. הוא הביט קדימה משתאה וראה שורה של עגלות רתומות לסוסים דוהרים במהירות עצומה ומתקרבים אל ביתו.

האכסנאי לא ידע את נפשו בראותו את העגלות נעצרים על יד ביתו ומתוכם יוצאים עשרות רבות של יהודים חסידיים, לבושי סטרוקים וחגורים באבנט עבה, זקנם יורד על פי מידותיהם, ופניהם מבוהלות עד מאוד. כולם כאחד ניגשו אליו ואמרו בתחינה ובבקשה:

'ר' יהודי, מוכרח אתה לעזור לנו! בעוד דקות עומדת החמה לשקוע ואין לנו היכן לעשות את החג. מחסידיו של הרבי מהר"ש אנחנו ובאו הנה כדי לעשות את החג השבועות במחיצתו, אלא שהעגלונים תעו בדרך ואחרנו להגיע. הרשה לנו לפרוק במהירות את החפצים האישיים, כדי שנדע לפחות שיש לנו מקום בו אנו יכולים להיות.'

האכסנאי הרגיע את כולם ואמר בקול רם להמון היהודים שהצטופף סביבו: יכולים אתם כולכם להיכנס אל תוך ביתי! מזומן לכם הכל על הצד היותר טוב. התארגנו במהירות, ולאחר התפילה חזרו ובואו לכאן, ובעזרת השם הכל יהיה על הצד היותר טוב: כולכם תאכלו ותלוננו אצלי ללא כל מחסור.

אחרי התפילה הלך האכסנאי לביתו כשהמון עם מלווים אותו. או אז התברר לאכסנאי כי מדובר בלא פחות משלש מאות אנשים שעתידיים להתארח אצלו, ואילו הוא התכונן למאה איש בלבד. על האוכל הוא חשב כי הוא הרי הכין בשפע ובמידה מרובה וכך אם מעט יצטמצמו במנות זה יספיק לכולם, אולם על מקומות השינה לא ידע מה לעשות.

כבר בסעודת ליל החג נוכח האכסנאי לראות כי ברכה מיוחדת נשלחה באוכל, וכמות האוכל שהכין עבור סעודת הלילה הספיקה בשפע רב לכל האורחים שהללו ושבחו את טעמו של האוכל המצוי. האורחים שוררו נעימות חסידיות והרבו באמירת דברי תורה

מלון ירוזן וזוזשום נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מילה תא

חד תא

חד תא דאורייתא יסוד חדש ונפלא על הפרשה

ברכת כהנים נקראת 'נשיאת כפיים' שבה נשלמת המצוה

ברכת כהנים בזכות האבות

כוחם של האבות מסייע לנו לזכות גם בברכת כהנים, ומטעם זה פותח הש"ץ תחילה 'ברכנו בברכה המשולשת', להזכיר זכות אבות שהם שלשה, לפי ששלוש ברכות חלות בזכותן. וכמו שכתב בעל הטורים (במדבר ו כד-כו) 'יברכך בזכות אברהם שנאמר בו (בראשית כד א) 'וזה ברך את אברהם בכל', 'אר' כנגד יצחק שראה בעקידה ומת, והאיר הקב"ה את עיניו והחייהו, 'ישא' כנגד יעקב שנאמר בו (בראשית כט א) 'וישא יעקב רגליו', ועל ידי הדבקות באבות זוכים ל'ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם'.

באמירת הברכה בפיו, וחלק המעשה הוא בנשיאת כפיו כמו שכתוב **וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם** וכמבואר בגמרא (סוטה לח). שהמדובר הוא בנשיאת הכפיים דווקא, ועל ידי שמקדש מחשבתו ודיבורו נעשו ידיו צינורי השפעות כל טוב מהשם יתברך לבני ישראל.

והנה, שלמות המצוה היא שעל ידי ההכנה במחשבה ודיבור מביאים אותה לידי גמר מעשה, כעין דברי חז"ל (תנחומא עקב ו) אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, כיון שכך נקראת מצוה זו על שם גמר המעשה בשם 'נשיאת כפיים'.

כה תברכו את בני ישראל (ו, כג).

וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם (ט כב). ברכת כהנים קרויה בכל מקום 'נשיאת כפיים', ויש להבין מדוע נקראת בשם זה ולא 'ברכת כהנים' על שם הברכה שהיא העיקר, וכמו שכתוב (במדבר ו כג) 'כה תברכו את בני ישראל'.

פירש בספר **זכרון אלעזר להרה"ק מסאסוב ע"ה** על פי הידוע שכל מצוה כוללת מחשבה דיבור ומעשה, וברכת כהנים חלוקה כך, חלק המחשבה שבה הוא לאהוב את כלל ישראל, כמו שמברכים לברך את עמו ישראל באהבה, וחלק הדיבור הוא

מילתא דפליאה

הברכה שזוכים לה ישראל בשבת זו

אלוף צפ'ו. והנה ידוע שהקליפה היותר גדולה מכל האלופים של עשו הוא האלוף צפ'ו. [כך כתב בקב הישר (פק"ב): ששמעתי מפה קדוש הלא הוא האיש האלקי מורנו הרב ר' העשיל צורף ז"ל שאמר בשם מקובל אחד דבר נפלא ודבר נאה ומתקבל, והוא זה, דע כי צפ'ו בן אליפז בן עשו הנכתב בתורה 'אלוף צפ'ו' הוא הקליפה ראשונה שבשבעים אומות, וכנגדו הוא גם כן בקדושה 'ארץ צו"ף' (שמואל א' ט ה) אותיות דדין כאותיות דדין, והוא היה מלך ראשון וממשלתו היתה במדינת פולין ומרמז לפלוני, כי פלוני הוא אותיות פולין שהוא גימטריא צפ"ו ולכן נקראת מלכות אדום מטרפולין של ע' אומות כי המדינה הזאת היא יושבת תחת יד השר של אדום והיא קליפה ראשונה, ודע כי הקליפה של צפ'ו היא בא מחמת חטא של אדם הראשון וחוה].

ואיך אפשר להמתיקו, זה ע"י 'פרשת נשא' שהיא הפרשה היותר גדולה שבתורה שיש בה קע"ו פסוקים כמנן הגימטריא של צפ'ו, וע"י 'מזמור קי"ט' שהוא המזמור היותר גדול בתהלים שגם בו יש קע"ו פסוקים, וע"י 'מסכת בבא בתרא' שהיא המסכתא היותר גדולה שבש"ס שיש בה קע"ו דפים, כולם מכוונים על הקליפה של צפ'ו שבגימטריא קע"ו, ועל ידיהם יכולים להמתיק הקליפה הגדולה הזו.

אם כן מלבד הברכה האמורה בפרשה 'ברכך' בממון 'וישמרך' מן המיזיקים, נוסף עליהם השמירה מהקליפה הגדולה ביותר ע"י פרשתנו שיש בה קע"ו פסוקים. וכל זה ניתן להעמיס במה שאמרנו שהטעם לקריאת פרשת נשא לאחר שבועות היא כדי שתחל שנה וברכותיה, כי אכן גדולה פרשתנו בברכות שבה.

כדי לעמוד מהי הברכה שזוכים לה ישראל בשבת זו יש לעיין מה אמרו חכמים ודרשו בברכת כהנים. דהנה אמרו חז"ל (במדב"ר יא א) 'יברכך ה' בממון וישמרך' מן המזיקין, והקשה **רבי יחזקאל משינאנא ע"ה** (ד"ה יברכך) הרי את השמירה מן המזיקין נצרכים טרם בוא הממון שיצליח בעסקיו ולא יעמדו לו מזיקים בדרכו, מדוע נכתב בהיפך הסדר המסתבר. ותירץ, כי שנינו בדברי קדשו של שלמה המלך ע"ה (קהלת ה יב) 'עושר שמור לבעליו לרעתו', כלומר, יתכן שכל העושר הבא לו לאדם הוא כדי שינטל הימנו, או כדי לנסותו.

(ראה מה שהרחיב בזה באורחות צדיקים (שער הענוה): רוב חכמה ורוב ממון הכפול בעולם הזה יהיה מחמת אחד משלשה דברים: אחד - לטובה מאת הקדוש ברוך הוא, השני - לנסיון, השלישי - לנקמה... וסימן הנקמה, שיהיה בעל הממון מזיק לאחרים בממונו, ומתגאה בו, ואינו עושה בו צדקה, וטרוד בו להתענג וכו', ולא ישלם ממנו חוק הקדוש ברוך הוא, על זה נאמר 'עושר שמור לבעליו לרעתו').

לכן נצרכת השמירה שלא יהיה לו העושר להזיקו גם לאחר שיברך ה' בממונו, כדי שיוכל להשתמש בעושר לטובה ולברכה.

קע"ו פסוקים בפרשה כנגד הקליפה הגדולה צפ'ו

נמצא אפוא כי חלק עיקרי בברכה הוא השמירה מן המזיקים, ומה נאה הוא הדבר שיחד עם ברכת התורה הנזכרת בפרשה זו נוסף עליה גם שמירה מן המזיקים שאף היא נזכרת ומתעצמת בשבת זו שלאחר חג השבועות. דהנה, בפרשתנו ישנם קע"ו פסוקים, וביאר הרה"ק **רבי דוד מסקווירא ע"ה**: כתיב (בראשית לו טו) 'אלה אלופי בני עשו וגו'

ברזא דאח"ד

רמזים נפלאים על סדר הפרשה

כפרת הנזיר

עצמו בלי קבלת נדר קדוש יאמר לו, אבל מי שגודר עצמו בנדר אינו עושה כן אלא משום שאין בו כוח להגביל עצמו, ולכן הוא מתחכם לאסור הדבר על עצמו כדי להתאמץ ולעמוד בקבלתו, נמצא אם כן שאדם זה הוא כעיר פרוצה בלי שומר, וזה גרם לו לאסור על עצמו איסורים חדשים ולגרום שיתגרה בו יצר הרע, כי כל דבר הנדור יצרו תוקפו ביותר.

ובזה מבאר הכלי יקר הטעם שצריך הנזיר להביא קרבן אם נטמא שלא בכוונה בטומאת מת, והקשינו שהרי לא חטא בכך ומדוע מתחייב להביא חטאת, אלא לפי שגירה בעצמו את היצר הרע על כן צריך להתכפר בקרבן, ועל דרך שאמרו בירושלמי (נדרים פ"ט ה"א) לא דיך מה שאסרה לך התורה אלא שאתה מבקש לאסור עליך דברים אחרים, כי בעצם קבלת איסורים על עצמו הרי הוא מגרה את היצר להכשילו.

כפרת הנזיר על שמנע עצמו מעבודת ה' בשמחה

עוד הוסיף לבאר בכלי יקר שהכפרה היא על 'שציער עצמו מן היין' (תענית יא.), היינו שעבד את ה' מתוך צער ולא מתוך שמחה, כי אם היה שמח בנזירות זו בודאי היה עולה בידו להימנע מן הטומאה, וכיון שהיתה עבודתו מתוך עצבות הרי זה מורה על חיסרון בעבודתו, כי השמחה תעיד על שלימות הנפש במעשיה והעצבות סימן לחיסרון, ועל עצבות שפגמה בעבודתו צריך להביא קרבן לכפרה.

כפרה על שלא הגינה צדקותו על סביבותיו

ובמשך חכמה כתב, שהקרבן בא לכפר על שמת אדם בקירבת הנזיר, ועל דרך שמצינו (מכות יא.) שבמיתתו של כהן גדול יוצאים הרוצחים מעיר מקלטם, והטעם הוא, כי היה לו להגן בזכותו שלא יהרגו בני אדם בדורו, וכיון שלא התפלל עליהם נתלתה כפרת הרוצחים במיתת הכהן הגדול. וכך הוא הדבר גם בנזיר שקדושתו גדולה כקדושת כהן גדול, והיה לו להגן בזכותו שלא ימות אדם בשכונתו, וכיון שלא הועילה זכותו שהרי נגרמה לו טומאת מת, על כן מוטל עליו להביא קרבן כפרה על כך.

על ידו, אבל אם נטמא באמצע הנזירות נודע הדבר שלא היתה כוונתו הראשונה כראוי ולכן לא זכה להינצל מן הטומאה, ומשום כך הוא צריך לכפרה על שציער עצמו מן היין, כי לא נהג כשורה בנזירותו שלא היה לו להימנע משתיית יין אם לא היתה כוונתו שלימה.

כפרה על שהוסיף על מצוות התורה וגרם בכך גירוי היצר

בטרם נבוא אל הביאור נקדים המובא בספרי קודש, בכל מצוות התורה יש כח לאדם לקיימם ולהתגבר על היצר הרע, לפי שכשהתורה ציותה אותו לקיימם נתנה לו כח שיוכל לעמוד נגד יצרו הרע, וכמו שבדבר ה' נבראו שמים וארץ (תהלים לג ו) כן יש כוח בדיבורו לסייע ביד האדם לקיים מצוותיו, ואפילו גדרות וסייגים שגזרו עלינו חכמים הרי יש בכוחם ובכוח תורתם לסייע ביד ישראל לשמור גזירותיהם, והם גם שיערו ברוחב דעתם כמה בכוח בני ישראל לקבל על עצמם גדרים וסייגים.

והנה הוסיף להחמיר על עצמו בדברים המותרים הרי הוא נכנס בחשש 'בל תוסיף' על מצוות ה', כי כל דברי התורה מסודרים בסדר נכון ומתוקן בלי שום תוספת או חיסרון, כמו שכתוב (קהלת ג יד) 'כל אשר יעשה האלקים הוא יהיה לעולם, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע'. וכן יש לרמוז בלשון התפילה הנאמרת קודם הכניסה לסוכה 'לחסות מזרם וממטר', 'זרם' אותיות רמ"ז ו'מטר' אותיות רמ"ט, כי מצוות התורה ניתנו במנין מדוקדק רמ"ח, ועל מנין זה אין להוסיף ואין לגרוע, וזהו שרמזו כאן להיזהר הן מגירעון במצוות שלא להעמידם על מנין 'זרם', וכן שלא להוסיף עליהם בחומרות יתירות כדי שלא להרבות מניינם כמנין 'מטר'.

עוד יש לדעת כי כאשר האדם מקבל על עצמו איסורים חדשים שלא ציותה אותו התורה, לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה, אין לו סיוע לכך מלמעלה אם לא יחדי סגולה שבדור, וצריך להיות ראוי לעמוד כנגד היצר הרע בזכות עצמו, ואם אין בו כח לעמוד במה שקיבל על עצמו הרי הוא מגרה בעצמו את היצר הרע לחינם. ובודאי אם בכוחו לגדור

וכי ימות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נזרו וגו'. וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה וגו'. וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וקדש את ראשו ביום ההוא (ו ט-יא). נזיר שמת עליו מת בפתע פתאום מצווה להביא קרבן לכפרה.

וצריך להבין מה חטאו של הנזיר והרי לא נטמא אלא באונס, ומדוע עליו להביא קרבן על שנאנס ונטמא. חז"ל הקדושים (ספרי ל) עמדו על הדבר והביאם רש"י: 'מאשר חטא על הנפש' שלא נזהר מטומאת המת. רבי אלעזר הקפר אומר שציער עצמו מן היין.

ואם אמנם טעם ראשון אינו עונה על השאלה מדוע מחויב כשעשה זאת באונס ובשוגג, אך הטעם השני עוד מעלה קושיא נוספת, חז"ל אומרים שנצרך לכפרה על שציער עצמו מן היין, ותימה הוא שאם כן יצטרך כל נזיר קרבן כפרה שהרי כל נזיר מצער עצמו מן היין, ועינינו רואות כי רק נזיר שנטמא באמצע ימי נזירותו הוא שמחויב בקרבן כפרה על שציער עצמו מן היין. ועוד קשה, הרי הנזיר נקרא בתורה קדוש, ואיך אפשר לומר שחטא בכך שציער עצמו מן היין. לביאור הדברים נדרשו כמה וכמה ממפרשי התורה, ואנו נביא קצתם בבחינת 'תן לחכם ויחכם עוד, הודע לצדיק ויוסף לקח' (משלי ט ט).

כפרה על שלחינם ציער עצמו ולא היתה כונתו שלימה

באלשיך הקדוש כתב, שבאמת כל מעדני העולם נבראו כדי שיהנה מהם האדם, ורק אם מתכוון האדם לסגף עצמו כדי לכפר עוונותיו אזי כוונתו רצויה, ונחשב לו מיעוט חלבו ודמו כקרבן על גבי המזבח. אך כל זה רק אם זכה להשלים נזירותו בטהרה, אז הוא זוכה שייחשב לו העינוי כעבודת ה', אבל אם לא זכה להשלים את הנזירות כיון שנטמא באונס, אין העינוי חשוב לו כקרבן ונמצא שלחינם ציער עצמו מן היין, ועל כך צריך להביא קרבן כפרה.

ואפשר להוסיף ולבאר עוד, שהמענה והמסגף עצמו צריך שתהיה כוונתו לשמים, ואם זכה להשלים נזירותו בטהרה הרי זה סימן שנרצתה כוונתו ומן השמים סייעו בידו שלא תבוא טומאה

נתינת צדקה עצה טובה ביותר - לשמור את ברכת העשירות

יצפין, וסימניך, שולחן בצפון ומנורה בדרום. שצד צפון הוא צד שמאל, והרוצה להעשיר יצפין הכוונה שיתן את הנקודה של השי"ן בשמאל, שיתן מעשרות וכך יעשיר.

ואפשר לומר כי על זה אמרה תורה (דברים יז יא) 'ושמרת לעשות ככל אשר ירוך וגו' לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, וברש"י כתב מחז"ל: אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל. דהיינו, אפילו אם יאמרו שבמקום עשירות יהיה לו לאדם רק מעשר שהוא בשי"ן שמאלית, עם כל זה שמע לדבר אשר ירוך. אבל באמת חכמים אומרים 'על שמאל' דהיינו נתינת המעשר 'שהיא ימין' שממנה יגיעו לעשירות שהיא בשי"ן ימנית.

כשדואג שלאחרים יהיה כל צרכם זוכה לנשיאת פנים

לאחר שיתברך בברכת 'ברוך' בממון, 'וישמרך' מן המזיקין, יזכה לנאמר בהמשך הברכה 'ישא ה' פניו אליך', שכן מובא בגמרא (ברכות כ:): אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, ריבוננו של עולם, כתוב בתורתך (דברים יז) 'אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד', והלא אתה נושא פנים לישראל, דכתיב 'ישא ה' פניו אליך'. אמר להם, וכי לא ישא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה (שם ח י) 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך', והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה.

וכבר תמהו, במה נתייחדה מצוה זו, הרי יש כמה וכמה מצוות שישראל מקיימים בהידור ומחמירים בהם. ופירש מהר"ם שי"ש שיש בזה דבר ייחודי שאין בשום מצוה, והוא שאמנם מדקדקים ומחמירים על עצמם ואפילו באכילת כזית וכביצה מברכים ברכת המזון, אך כל זה רק 'על עצמם', אך בנוגע לאחרים אינם מסתפקים בכזית וכביצה וכאשר מדובר להשביע נפש רעבה ולעזור לשני נותנים הם בשפע רב עד כדי שביעה. משכך זכות זו שנותנים לאחרים היא זאת שבשלה זוכים לנשיאת פנים, וכפי שאמרנו שבנתינה לאחרים מקבלים כפול כפלים משמים.

אפילו שהם מועטים בכמותם, וכמו כן הוא גם בעניין הצדקה שאדם נותן מעט מממונו מעלה המעט הזה את כל ממנו ונותן בו שמירה מעולה.

ברכת העשירות מתרבה ללא גבול לנותן צדקה מממונו

רמז נוסף יש בפרשתנו לכך שגדול כח נתינת מעשר שמשפיע ברכה ועשירות גדולה, כפי שרמזו הרה"ק רבי ברוך ממעזיבון ע"ה (בוצינא דנהורא) בפסוק (ז יד) 'כף אחת עשרה זהב מלאה', ופירש, כי אם אדם נותן כף אחת מעשרה כלומר נותן מעשר, אזי מתקיים בה זהב מלאה שנתנת הכף משפיעה עליו שאותה היד תהיה מלאה זהב, וכאן רמז לן באורייתא בפירוש כי המעשר מועיל לעשירות.

צא ולמד מה שכתב בשפתי צדיקים לתלמידו המובהק של מרן הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפטא ע"ה (ראה ד"ה עשר), כתוב במעשר (דברים יד כב) 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך' ודרשו בגמרא (שבת קיט). 'עשר בשביל שתתעשר'. והנה ההבדל בין עשר שפירושו עשירות לבין עשר של מעשר הוא בנקודה של שי"ן אם ימנית או שמאלית, ונתנו סימן במה שאמר אברהם אבינו ע"ה ללוט (בראשית יג ט) 'אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה', אם אתה תקבע את הנקודה על 'עשר' בצד שמאל דהיינו שתתן מעשרות, אני אשים הנקודה של 'עשר' בצד ימין ואשפיע עליך עשירות ורווחה, שאתה תהיה הבעל הבית שבידו נשאר הכסף ואני אהיה הכהן כביכול שתתן לי מעשר. אבל 'אם הימין' אם תשים את הנקודה בימין השי"ן, כלומר שתדאג רק לעושר, 'ואשמאילה' אכביד עליך עול המיסים והארנונות ואז על כרחך תתן מעשרות למיסים וכיוצא בזה.

באמצעות ביאור זה דורש שם מה שאמרו בגמרא (ב"ב כה:): אמר רבי יצחק, הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר

ואיש את קדשיו לו יהיו (ה, י).

עצה טובה ויסודית לשמר ממנו מן המזיקים אף היא כתובה בפרשה זו והיא מה שכתוב 'ואיש את קדשיו לו יהיו' (ה י), וכתב רש"י: ומדרש אגדה 'ואיש את קדשיו לו יהיו', מי שמעכב מעשרותיו ואינו נותן, 'לו יהיו' המעשרות, סוף שאין שדהו עושה אלא אחד מעשרה שהיתה למודה לעשות. 'איש אשר יתן לכהן' מתנות הראויות לו 'לו יהיה' ממון הרבה, ע"כ. הרי לנו עצת תורתנו הקדושה כיצד יכול אדם לשמור ממנו שלא יוזק ועוד שתהיה בו ברכה, והיא שיתן האדם משלו מעשרות.

על כל אחד לדעת שנתנת הצדקה ועשיית מצוות ה' באמצעות כספו לא רק שאינה מחסרת מממונו כלום עוד הם הנותנים שמירה וברכה לממונו, וכמסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב ע"ה שברך לאדם שיתעשר, וילך האיש וילך וגדל עד כי גדל מאוד שזכה לעשירות מרובה. שאלו הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ ע"ה הכיצד משפיעה ברכתך עשירות גדולה כל כך, ילמדנו רבינו ואשפיע גם אני למבקשים ברכתי. אמר לו רבי מנחם מנדל, האמת כי ברכתי אותו בעשירות סתם, אך הוא עצמו גרם במעשיו שיתעשר בלי גבול, שהלך ונתן ממנו לצדקה ולמצוות ללא גבול, וקיים מה שרמז בעל הטורים בתיבת 'ונתנו' (שמות ל יב): אם תקראנה למפרע יהיה גם כן 'ונתנו', לומר לך מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו, ולא יחסר לו בשביל זה כלום. כיון שכך קיבל מן השמים מידה כנגד מידה והתעשר בלי גבול.

עוד הובא מהרה"ק החוזה מלובלין ע"ה (ראה באגרא דכלה ד"ה וישמרך) שפירש תיבת 'וישמרך' מלשון 'שמרים', שכמו שהשמרים מעלים את כל העיסה מעלה אחר מעלה, כן יעלה אותך ה' יתברך ע"י תורתך ועבודתך מעלה אחר מעלה בעולמות העליונים ובהשגה אחר השגה. ובדבריו נוכל לומר אחר שראינו כי 'וישמרך' היא השמירה הבאה בכח הצדקה שנותן בלב שלם, כי בשמרים אפילו מעט מהם משפיע על כל העיסה מאחר שיש בהם כח חזק

חסד לאברהם
 ראדאמסק
 חסד לאברהם
 ר"א מקאליסק
 יסוד האמונה
 סידורו של שבת
 ערבי נחל
 ישמח משה
 תניא
 זכרון זאת

שארית ישראל
 תפארת שלמה
 יסוד העבודה
 מגן אברהם
 דברי יחזקאל
 פרי צדיק
 צדקת הצדיק
 דגל מחנה אפרים
 עמוד העבודה

באר מים חיים
 יושר דברי אמת
 מנחם ציון
 אוהב ישראל
 מאור ושמש
 זרע קודש
 בת עין
 אור לשמים
 בני יששכר

אוצר בעל שם טוב
 תולדות יעקב יוסף
 נועם אלימלך
 מגורת זהב החדש
 מאור עינים
 אור המאיר
 עבודת ישראל
 קדושת לוי
 חיים וחסד

לזכות עופר פנחס בן צילה שיחי' · קרן בת רונית שתחי' טל
 אדמונד שיחי' בן איזה · רונית בת ינינה יעל · בנימין בן אסתר כל יוצאי חלציהם שיחיו
 להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם, ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת
 · לעילוי נשמת צילה בת דורה צביה ומאיר ע"ה ·

להצטרפות חייג עכשיו: 1800-22-55-66 והגליזון בדרך אליך

You can now subscribe and get journal delivered to your door.
 Call 718-407-2479 or email otzarpninei@gmail.com